

Stichting Deventer Verhaal

Meerjarenvisie 2025 - 2028

september 2025

Stichting Deventer Verhaal

Keizerstraat 33 | 7411 HD Deventer

0570 855 950 | info@deventerverhaal.nl

www.deventerverhaal.nl | www.museumdewaag.nl | www.hetspeelgoedmuseum.nl

‘Historie geneest van overschatting der belangrijkheid of geldigheid van het onmiddellijk omringende. Wat is beter voor de mens dan de grenzen te zien wijken, in tijd en ruimte, van zijn eigen enge persoonlijkheid. Wie de geschiedenis beoefent uit een spontane liefde tot het verleden beleeft in de historie een vorm van geestelijke vrijheid.’

Johan Huizinga, 1950

Meerjarenvisie 2025 – 2028 Deventer Verhaal

Auteur:

Ewout van der Horst (directeur-bestuurder)

Met medewerking van:

Frederique Ahuluheluw (evenementen & activiteiten)

Anne van Geuns (conservator)

Myrthe Polinder (content & digitalisering)

Sandra Rugenbrink (redactie & vormgeving)

Ben Schröder (tentoonstellingen)

Herman Veldscholten (financiën)

Bas Velkers (bedrijfsvoering)

Eelco Versteeg (pr & communicatie)

Monique Wezenberg (educatie)

Foto's:

Viorica Cernica

Bart Ros

Mike Bink

Eindversie: September 2025

Topstukkenzaal, Museum De Waag

Inhoud

Voorwoord

1. Inleiding. Een evenwichtige erfgoedbenadering
 2. Strategie. Dynamische erfgoedorganisatie
 3. Publieksbereik
 4. Collectiebeheer
 5. Museaal aanbod
 6. Museumeducatie
 7. Evenementen
 8. Activiteiten
 9. Participatie en experiment
 10. Optionele taken
 11. Samenwerking
 9. Marketing en communicatie
 10. Organisatie
- Bijlage 1 Omgang met de Governance Code Cultuur*
- Bijlage 2 De omgang met de Code Diversiteit & Inclusie*
- Bijlage 3 De omgang met de Fair Practice Code*

Voorwoord

De gemeente Deventer is in trek. Inwoners en bezoekers genieten er volop van alle gezelligheid en levendigheid. Het fraaie historische decor is een belangrijke factor in het succes van onze gemeente. Het vormt een aanjager voor sfeervolle evenementen, een uniek winkelaanbod, aantrekkelijke horecazaken of een rustiek verblijf in het groen. Bovendien vormt het erfgoed een rijke inspiratiebron voor nieuwe vormen van creativiteit en ondernemingszin.

Stichting Deventer Verhaal behartigt de belangen van het Deventer erfgoed. Als brede erfgoedorganisatie houdt de stichting zich bezig met alle facetten van het erfgoed. Op basis van de eigen museale collecties en de cultuurschatten van andere collectiebeheerders neemt Deventer Verhaal het voortouw bij de presentatie en beleving van het Deventer erfgoed.

De afgelopen jaren heeft de organisatie een gezonde balans gevonden tussen de museale taken en een bredere erfgoedprogrammering. In samenwerking met andere cultuurpartners is onder meer gewerkt aan interdisciplinaire festivals, een succesvol themajaar rondom de Hanze en een spraakmakende landschapstentoonstelling in de Bergkerk. Deventer Verhaal heeft de beoogde rol als centrale erfgoedspeler van de stad waargemaakt.

In de komende beleidsperiode versterkt de organisatie de museale basis, waarmee uiteindelijk nog meer ruimte komt voor andersoortige erfgoedactiviteiten. Met de succesvolle vernieuwing van het Speelgoedmuseum als lichtend voorbeeld gaan we de komende jaren ook Museum De Waag vernieuwen en voor een breder publiek aantrekkelijk maken. Hier komt de lokale historie centraal te staan, oftewel het Deventer verhaal in museale vorm. Daarnaast komt er een derde locatie in de voormalige bibliotheek aan de Brink: Museum Het Gasthuis. Hier krijgt Deventer kunst van (inter)nationaal belang een podium. Ook is er ruimte voor verdieping in de

vorm van tijdelijke tentoonstellingen. Al met al ambieert Deventer Verhaal door te groeien naar minimaal 100.000 betalende bezoekers.

Buiten de musea komt de nadruk nog meer te liggen op erfgoedparticipatie. Naar analogie van het gedachtegoed van het internationale verdrag van Faro staat de betekenis van erfgoed voor betrokkenen centraal. De maatschappelijke en verbindende waarde van erfgoed krijgt hierbij nog meer nadruk. We betrekken de inwoners van Deventer daarom actief bij het erfgoed uit hun leefomgeving. Dat geldt voor zowel de inwoners van de stad als de dorpskernen en het buitengebied.

De forse ambities van Deventer Verhaal in combinatie met een beperkt budget en dito menskracht maakt dat we gedwongen zijn scherpe keuzes te maken. Ook over wat we niet of in beperkte mate kunnen doen. Er liggen bijvoorbeeld volop kansen om leerlingen binnen en buiten het klaslokaal kennis te laten maken met het lokale erfgoed, maar daar kan Deventer Verhaal alleen momenteel onvoldoende op inspringen. Dat geldt ook voor de breed gevoelde behoefte om bezoekers aan Deventer op een meer eigentijdse manier kennis te laten nemen van de vele monumenten, haar geschiedenis en verhalen. Daarmee blijft ook op de langere termijn volop te wensen over.

Deze visie benoemt de richting waarin Deventer Verhaal zich wil ontwikkelen. Het is nadrukkelijk geen meerjarenprogramma. We zullen specifieke jaarplannen blijven opstellen, waarin we onze tentoonstellingsagenda en geplande activiteiten voor het komende jaar uitwerken. De actualiteitswaarde van ons erfgoed staat het niet toe om onze planning al voor jaren dicht te timmeren. In onze jaarplannen zullen we daarom veel concreter zijn dan in dit richtingen-document.

Ewout van der Horst,
Directeur-bestuurder Deventer Verhaal

1. Inleiding. Een evenwichtige erfgoedbenadering

Deventer Verhaal heeft oog voor alle mogelijke vormen van materieel en immaterieel erfgoed. Als containerbegrip omvat deze term alle historische relictten die de moeite van het doorgeven waard zijn. Meer dan alleen museale objecten valt hierbij te denken aan monumenten, archeologische vondsten, archieven, boeken, tradities, gebruiken, herinneringen of monumentaal groen. Als brede erfgoedorganisatie willen we al deze vormen van erfgoed waar mogelijk recht doen.

Erfgoed is niet alleen maar fraai of interessant, maar kan ook inzet zijn van hevige maatschappelijke strijd. Het is allesbehalve onschuldig, want het reflecteert de keuzes die een samenleving maakt over wat men van waarde vindt of juist niet. Erfgoed is niet waardenvrij. De beoefening ervan kent serieuze valkuilen. De filosoof Friedrich Nietzsche onderscheidt in zijn traktaat 'Over nut en nadeel van geschiedenis voor het leven' (1874) drie manieren van omgang met het verleden: de monumentale, antiquarische en kritische benadering. Elke invalshoek is van meerwaarde, maar kent ook risico's.

De monumentale benadering heeft oog voor de grote daden uit het verleden. Met bewondering kijkt men naar specifieke erfenissen van het voorgeslacht. Dit erfgoed verdient het om gekoesterd en zelfs nagevolgd te worden. Het geeft de burger moed en inspiratie om op voort te bouwen. Risico van dit perspectief is dat het verleden te mooi of zelfs vertekend wordt voorgesteld. Veel historie is helemaal niet zo voorbeeldig. Een goed voorbeeld hiervan is het veranderend perspectief op het koloniale verleden: van heldenverering in de vorm van standbeelden tot nieuwe musea over het slavernijverleden.

De antiquarische omgang met geschiedenis is gericht op het behoud van waardevolle zaken. Uit respect voor het erfgoed ontstaat vertrouwdeheid of zelfs identificatie met het eigen verleden. Het weerhoudt mensen ervan om zomaar naar

elders te vertrekken of helpt ze juist om zich thuis te voelen in hun nieuwe woonplaats. Gedeeld historisch besef leidt bovendien tot gemeenschapszin. Het nadeel hiervan kan zijn dat mensen minder openstaan voor vernieuwingen. 'De antiquarische geschiedenis ontaardt op het moment dat het frisse heden-daagse leven haar niet meer bezielt en inspireert', schrijft Nietzsche. 'Zij kan het leven niet verwekken, maar enkel conserveren.'

De kritische blik op het verleden is nodig om het evenwicht in de omgang met het erfgoed te bewaren. De mensheid moet grote delen van het verleden achter zich durven laten, of zelfs aan stukken slaan volgens Nietzsche. Verering van het verleden of krampachtige behoudzucht moeten actief bestreden worden. Uiteindelijk staat het verleden altijd in dienst van het heden. Historische realiteiten mogen hedendaagse creativiteit niet verstikken. Ook voor Deventer geldt dat trots en zuinigheid op het lokale erfgoed vooruitgang niet in de weg mag staan. Behoud door verandering, is een bekend maar lastig credo.

Tegelijkertijd kan de kritische benadering ook doorslaan, als bijvoorbeeld eigentijdse normen aan onze voorouders worden opgelegd. Een evenwichtige benadering helpt juist om de universele betekenis van het verleden duidelijk te maken. 'Het is bij historie te doen om afstand, om contrast, om perspectieven', schreef een andere geschiedenisfilosoof, de historicus Johan Huizinga. 'Wij zoeken in het verleden niet alleen het gelijksoortige, dat aan onze eigen verwachtingen beantwoordt, maar evengoed de tegenstelling, het geheel vreemde. Juist uit de spanning van het begrip tussen ver gelegen polen wordt het historisch verstaan geboren.'

Meer dan nieuwe perspectieven op het verleden, heden of zelfs de toekomst te bieden, draait het bij erfgoed om het ontstijgen van tijd en plaats om daarmee de waarde én de relativiteit van het leven te leren kennen. Dat helpt je als persoon om jouw plek op deze wereld te ontdekken.

2. Strategie. Dynamische erfgoedorganisatie

Deventer Verhaal heeft een sterke hands-on mentaliteit. Wij zijn geen praatclub, maar een club van doeners. Ooit werd de term ‘erfgoed-productiehuis’ voor de organisatie bepleit. Door alle discussies over de koers van de stichting kreeg deze benaming voor sommige mensen een onaangename bijklank. Toch is het een passende term gebleken voor wat Deventer Verhaal in de praktijk doet: het lokale erfgoed doelgericht in multimediale producties gieten en promoten. De continue stroom van producten komt allesbehalve willekeurig tot stand. Er gaat een doordachte strategie schuil achter de vraag voor wie we wat op welk moment doen.

Ten diepste geven al die uitingen antwoord op de vraag: Waarom is Deventer Verhaal op aard?

2.1 Missie

Deventer Verhaal heeft als missie om de rijke geschiedenis van de prachtige Hanzestad Deventer met een breed publiek te delen. Dit doen we met een gevarieerd, inspirerend en aantrekkelijk programma van tentoonstellingen en activiteiten in onze musea, op andere locaties in de stad en de omliggende dorpen.

De stichting is meer dan een museale organisatie: Deventer Verhaal is een brede erfgoedorganisatie voor de gemeente Deventer. Op basis van de gemeentelijke collecties presenteren wij historische verhalen op een eigentijdse manier. Dat doen we in nauwe samenwerking met professionele partners en vrijwilligersorganisaties uit de gemeente Deventer en daarbuiten.

Toegepast op onze aandachtsvelden kunnen we de missie van Deventer Verhaal van meer focus voorzien:

<i>Domein</i>	<i>Doelstelling</i>	<i>Kernactiviteiten</i>
Collectiebeheer	Doorgeven van erfgoed van ene op andere generatie	Verzamelen en beheren
Digitale ontsluiting	Het Deventer erfgoed online vindbaar maken	Ontsluiten en verdiepen
Tentoonstellingen	Erfgoed presenteren en beleefbaar maken	Presenteren en prikkelen
Erfgoededucatie	Kennis en vaardigheden versterken d.m.v. erfgoed	Leren en inspireren
Activiteiten en evenementen	Doelgerichte acties rondom erfgoed om specifieke doelgroepen te bereiken	Organiseren en verbinden
Participatie en experiment	Samen met inwoners bijzondere en gedurfde erfgoedprojecten ontwikkelen	Samenwerken en vernieuwen

2.2 Visie

De toekomstdroom van Deventer Verhaal is om de gemeente Deventer te laten uitgroeien tot meest aantrekkelijke erfgoedhotspot van Oost-Nederland. Er liggen nog volop kansen om het rijke verleden van deze fraaie en stoere gemeente nog meer tot zijn recht te laten komen. Zowel op het gebied van archeologie, gebouwd erfgoed als historische collecties heeft Deventer goud in handen. Betere ontsluiting van dit erfgoed draagt bij aan een sterke positionering als historische stad en daarmee uiteindelijk aan verhoging van de brede welvaart. In 2040 moet Deventer de meeste erfgoed-liefhebbers van alle gemeenten in Oost-Nederland trekken.

Deze droom willen we allereerst realiseren door het museale aanbod in de stad te versterken. Daarom vernieuwen we Museum De Waag en openen we een derde museumlocatie. Binnen deze locaties gaan we de Deventer verhalen nog beter vertellen. Daarnaast organiseren we spraakmakende festivals en activiteiten in de hele gemeente. Hiervoor maken we gebruik van ons fijnmazige netwerk in de stad en het buitengebied. Tot slot bieden we ruimte voor vernieuwing en experiment, met name door de samenwerking met andere disciplines aan te gaan. Dit versterkt het imago dat het in Deventer gewoon gebeurt.

Verbreiding van het aanbod en het bereik van het Deventer erfgoed verstevigt ook de positie van onze stichting. Deventer Verhaal is in hoge mate afhankelijk van gemeentelijke subsidie. Door groei van het aantal museumbezoekers en externe middelen voor innovatieve projecten vermindert deze afhankelijkheid. Tegelijkertijd zal de stichting op onafhankelijke en professionele manier het partnerschap met de gemeente blijven zoeken en enthousiast bijdragen aan de uitvoering van het gemeentelijk erfgoedbeleid. Onze hoge ambitie valt alleen waar te maken als we zelf uitgroeien tot de meest dynamische erfgoedorganisatie van Oost-Nederland.

2.3 Uitgangspunten

Bij de uitvoering van de strategische koers hanteert Deventer Verhaal een aantal uitgangspunten. Deze punten behoren in feite tot de kernwaarden van de organisatie. Ze zijn de afgelopen jaren organisch gegroeid uit het samenspel van voorgeschiedenis, maatschappelijke opdracht en personele invulling. In de dagelijkse praktijk helpen deze principes om passende keuzes te maken bij onze taakuitvoering.

Inhoudelijke kwaliteit: *Wij zijn van het erfgoed.*

Onze meerwaarde ligt in onze focus op het Deventer erfgoed: daarvoor kun je bij ons terecht. Wij gaan voor optimale kwaliteit. Voor aanverwante zaken als hedendaagse kunst of audiovisuele technieken doen wij graag een beroep op derden. We houden ons bij onze historische leest.

Vraaggerichte programmering: *De klant is koning, ook in de cultuursector.*

De tijd dat enkel de beschikbare collecties het museale aanbod bepaalden is voorbij. Niet onze eigen interesse staat voorop, maar de vraag waarmee wij ons publiek optimaal bedienen. Dat kan per thema of doelgroep verschillen, maar laagdrempeligheid en interactiviteit zijn sleutelbegrippen voor een breed publieksbereik. Daarbij bevragen we ons publiek actief naar hun wensen, bijvoorbeeld via polls in onze musea of online.

Maatschappelijke relevantie: *Geen erfgoed om het erfgoed, zoals kunst om de kunst.*

Wat wij doen staat in een bredere maatschappelijke context. Elke publieke erfgoedactiviteit bestaat bij gratie van de actualiteit. Dat maakt erfgoed intrinsiek waardevol en leerzaam, maar zorgt ook voor bredere culturele, sociale en economische impact. Wij houden de actualiteitswaarde van erfgoed voortdurend in de gaten.

Multimediale werkwijze: *Elk verhaal verdient een eigen vertelvorm.*

Niet van alle Deventer verhalen zijn goede tentoonstellingen te maken. Per onderwerp bekijken wij wat een passende uiting is. Er staan

ons tal van vormen ter beschikking: van een film of kunstwerk tot een podcast of belevingsroute. Er zijn in Deventer en omgeving veel creatieve makers voor hulp bij deze multimediale producties beschikbaar.

Samenwerking waar mogelijk: *De beste resultaten komen in samenwerking tot stand.* Cross-overs met andere disciplines maken projecten spannender en verrassender. Het vergt extra inspanning en wederzijds begrip,

maar als het even kan gaan wij het avontuur graag aan.

Ruimte voor flexibiliteit: *Het is zonde om de agenda voor jaren vol te plannen en geen tijd over te houden voor actualiteiten.*

Wij proberen altijd ruimte over te houden voor nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Desnoods parkeren we een andere ambitie even. Dit past bij onze vraaggerichte manier van werken. De samenleving en politiek bepalen nu eenmaal mede de erfgoedagenda.

Museum De Waag, Brink Deventer

3. Publieksbereik

Erfgoed is van iedereen. Alle inwoners en bezoekers van Deventer kunnen ervan genieten. Bijvoorbeeld door de vele monumenten te bewonderen of deel te nemen aan lokale tradities. Zelfs het beroemde Dickens Festijn is tegenwoordig immaterieel cultureel erfgoed. Ook de museale collecties van Deventer Verhaal behoren bij uitstek tot het publieke domein. Aan ons de taak om deze digitaal en fysiek zichtbaar te houden. Deventer Verhaal wil niemand uitsluiten als potentiële erfgoedconsument. Door een gevarieerd aanbod betrekken we een zo groot mogelijk deel van de inwoners bij het verhaal van hun eigen woonomgeving. Via een weloverwogen doelgroepenbeleid bereiken we ook steeds beter hen die minder vanzelfsprekend belangstelling voor erfgoed hebben. Dat beleid werken we in dit hoofdstuk nader uit.

3.1 Breed en divers publiek

Niet iedereen is een uitgesproken liefhebber van erfgoed, maar vrijwel alle mensen zijn bevattelijk voor authentieke ervaringen en unieke verhalen. De kunst is om een ieder op zijn eigen manier aan te spreken. Voor de een is dat een spannende vertelling of voorstelling, voor de ander een ontdekkingsstocht op locatie of een directe confrontatie met museale objecten. Deventer Verhaal beschikt over een breed scala aan historische belevingen waarin voor ieder wat wils zit.

Erfgoed is voor jong en oud. Dat bewijzen wij dagelijks in het Speelgoedmuseum, waarin hele families samen genieten van spel en speelgoed van vroeger en nu. Ook onze educatieprogramma's voorzien in een duidelijke behoefte voor vele duizenden leerlingen per jaar. Activiteiten als Open Monumentendag, Middeleeuws Festijn Deventer of de historische speurtochten richten zich ook specifiek op de jeugd. Andere evenementen als Kelderfest of creatieve workshops richten zich op jongeren tot een jaar of 30. Evengoed hebben we oog voor het

feit dat gepensioneerden relatief veel tijd en interesse voor erfgoed hebben. Ze vormen een belangrijke doelgroep voor met name onze tentoonstellingen.

Een belangrijke uitdaging voor Deventer Verhaal is om naast theoretisch geschoolden ook meer praktisch geschoolden aan te spreken. De presentatie van erfgoed heeft vaak een cognitieve insteek die aansluit bij de opleiding van de makers van de producties zelf. Door meer nadruk te leggen op audiovisuele ervaringen en praktische vaardigheden kunnen we ons bereik onder (v)mbo-geschoolden nog aanzienlijk verbreden. Een museale context is hiervoor lang niet altijd geschikt. Projecten als de Hanze Experience of het Middeleeuws Festijn zijn voorbeelden waarbij we het beroepsonderwijs wel bereikten. Nauwere samenwerking met de (v)mbo-opleidingen is in dit opzicht een nadrukkelijke wens.

Ook het betrekken van een diverser publiek blijft een grote opgave. Er zijn de afgelopen jaren hoopvolle stappen gezet bijvoorbeeld via de COC-tentoonstelling, het slavernij herdenkingsjaar of de samenwerking met de Molukse gemeenschap, maar veel nieuwe Deventenaren weten we via onze programmering nog onvoldoende te betrekken bij het gedeelde en veelzijdige verhaal van hun stad. Te denken valt hierbij aan de Turkse gemeenschap, waarmee we meer relaties willen aanknopen. In dit opzicht heeft Deventer Verhaal nog serieuze stappen te zetten. Actieve samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn sleutelbegrippen bij het diversifiëren van ons bereik.

3.2 Van museumbezoek tot erfgoed-activiteiten

Deventer Verhaal kent in hoofdzaak twee bezoekersstromen: die aan de musea en die aan de overige activiteiten. Museumbezoek is in principe betaald en dus meetbaar; ander-soortige evenementen en activiteiten zijn veelal

gratis en daarmee lastig te monitoren op exacte aantallen. Tijdens Open Monumentendag bijvoorbeeld zijn er openstellingen en activiteiten op meer dan vijftig locaties in de hele gemeente. Elke locatie wordt door vele honderden mensen bezocht, maar de meeste bezoekers gaan naar meerdere monumenten. Dat maakt het bijhouden van het aantal unieke bezoekers veel lastiger dan bij de musea. Wij rekenen bij dergelijke initiatieven voortaan met het aantal bezoeken, d.w.z. de meetbaar getoonde belangstelling per locatie of activiteit.

Voor Deventer Verhaal is het natuurlijk voordelig dat museumbezoekers geld in het laatje brengen. Met deze opbrengsten kan nieuw aanbod gerealiseerd worden. De verdubbeling van het aantal bezoekers over de afgelopen jaren legt de organisatie geen windeieren. De zichtbaarheid van Deventer Verhaal, ook buiten de musea, is mede mogelijk gemaakt door de toename van het museumbezoek. De uitbreiding met een derde museumlocatie aan de Brink maakt de doorgroei naar minimaal 100.000 bezoekers op jaarbasis mogelijk. Hiermee verwerft de stichting een gezonde uitgangspositie voor de komende jaren.

De aandacht voor het museumpubliek mag niet ten koste gaan van benodigde inspanningen om doelgroepen te betrekken die niet vanzelfsprekend een museum bezoeken. Onze activiteiten en evenementen zijn onmisbaar om de doelstelling van een breed en divers publieksbereik waar te maken. We blijven vol overtuiging investeren in onze (twee)jaarlijkse happenings en eenmalige publiekstrekkingen. Sterker nog: versteviging van het museale aanbod biedt op termijn een stevige basis, ook financieel, voor prikkelende erfgoedacties elders in de gemeente. De afwisseling van binnen- en buitenactiviteiten geeft Deventer Verhaal bovendien een sterke onderscheidende positie.

3.3 Van Deventenaren tot dagjesmensen

Qua publieksbereik valt er nog een ander basaal onderscheid in doelgroepen te maken. Deventer

Verhaal is een gemeentelijke erfgoedorganisatie die opvallend veel mensen van buiten Deventer bedient. Wij steken dus veel publieke middelen in het bedienen van bezoekers aan onze gemeente. Is dat niet raar? Niet als je naar het bredere plaatje kijkt: Deventer Verhaal zet het lokale erfgoed in de etalage, waarmee de stad een brede uitstraling naar buiten krijgt. Op die manier dragen onze musea nadrukkelijk bij aan de aantrekkingskracht van Deventer voor mensen van buiten. De vele tienduizenden bezoekers combineren hun museumtrip veelal met een dagje Deventer, waarbij zij ook de lokale horeca en middenstand aandoen. Ze betalen vaak al meer aan parkeergeld dan dat ze aan een museumkaartje kwijt zijn.

De groei van onze bezoekersaantallen gaat hand in hand met de toenemende populariteit van Deventer als bestemming voor toeristen en dagjesmensen. Dit heeft ons mede gebracht tot de keuze om Museum De Waag nog meer op deze bezoekersstroom te richten. De vernieuwde en laagdrempelige inrichting zal als oogstrelend visitekaartje voor Deventer fungeren. De meer semipermanente presentatie van het museum maakt herhaalbezoek minder aannemelijk, maar brengt waarschijnlijk een aanzienlijke vergroting van het bereik onder de ettelijke miljoenen gasten die Deventer jaarlijks ontvangt.

Daarbij vergeten we de Deventenaar niet! Deze zal met trots zijn erfgoed aan vrienden, familie en andere bezoekers tonen. Voor de broodnodige variatie en verdieping kan hij of zij straks in de nieuwe locatie aan de overkant terecht. In Museum Het Gasthuis is regelmatig een nieuwe tentoonstelling te zien en altijd wat nieuws te beleven of te nuttigen. Veel niet-

museale activiteiten richten zich juist op de inwoners van Deventer, om ze de rijkdom en diversiteit van het erfgoed in hun eigen woonomgeving te laten ontdekken. Samen met partnerinstellingen werken we aan aandacht en draagvlak voor behoud en doorontwikkeling van het lokale erfgoed.

4. Collectiebeheer

Het beheer van de gemeentelijke museumcollecties vormt een kerntaak van Deventer Verhaal. De collecties bestrijken een vijftal verzamelgebieden: historie (14.736 objecten), het Nederlands landschap (825 schilderijen en tekeningen), Nederlands verpakkingsblik (6.580 blikken), moderne kunst (1.253 schilderijen en objecten) en speelgoed (14.456 records). Professioneel beheer van deze collecties is een voorwaarde voor de museumregistratie van Deventer Verhaal. De stichting heeft geen collectie in bezit, alleen in beheer. Achter de schermen blijft het beheer en behoud van de toevertrouwde collecties een topprioriteit.

Het collectiebeleid is vastgelegd in specifieke plannen. Het algemene collectieplan is voor het laatst geactualiseerd in 2020. Een nadere herziening zal binnen afzienbare termijn plaatsvinden. Voor het Speelgoedmuseum is in 2021 een eigen collectieplan opgesteld. Ook deze verdient een update. De collectieplannen vormen geen dode letter. Het is mooi om te zien dat er de afgelopen jaren forse stappen zijn gezet op uitbreiding van de collecties en professionalisering van het beheer.

Het beheer en behoud van de collecties zijn onlosmakelijk met de presentatie ervan verbonden. De afgelopen jaren is het gelukt om alle vijf kerncollecties te presenteren in onze musea: van de bliktentoonstelling in 2020 tot en met het Nederlands landschap en moderne kunst in 2024. De komende jaren gaan we dit niet op deze schaal herhalen. De focus zal vooral op de historische collectie en op speelgoed liggen, gekoppeld aan de presentatie hiervan in de musea en online. De collecties blik, moderne kunst en het Nederlands landschap gaan een bescheiden rol spelen op de nieuwe museumlocatie.

4.1 Acquisitiebeleid

Deventer Verhaal bouwt voort op ruim 150 jaar verzamelgeschiedenis. Over die periode is een

indrukwekkende collectie ontstaan met veelzeggende objecten en representatieve clusters. Dankzij een doelgericht en concreet uitgewerkt verzamelbeleid zijn de laatste 25 jaar diverse lacunes in de collecties opgevuld. Deventer Verhaal krijgt wekelijks aanbiedingen van particulieren en handelaren. Soms betreft het schenkingen, in andere gevallen verkopen. Elk aanbod wordt serieus in overweging genomen.

Voor het verwerven van nieuwe museumstukken heeft de gemeente Deventer Verhaal een aankoopreserve voor de nieuwe beleidsperiode beschikbaar gesteld. Dit gaat vooral om historische kunstobjecten. Waar nodig kan ook een beroep gedaan worden op vriendenstichting de Waag. Aankopen gebeuren zoveel mogelijk separaat, zodat de registratie eenduidig op naam van de gemeente ofwel de vriendenstichting plaatsvindt. Verder zijn er specifieke fondsen beschikbaar voor uitbreiding van bepaalde collecties. Zo bestaat er een fonds voor aankopen van 17^e-eeuwse kunst, is er het fonds Knecht-Drenth voor het Nederlands landschap, het fonds Reijns-De Hoog voor blikverpakkingen en het fonds Ruysenaers-Schenk voor speelgoed. In uitzonderlijke gevallen kan bovendien een beroep gedaan worden op de Vereniging Rembrandt.

De kansen op uitbreiding verschillen sterk per collectie. De collecties verpakkingsblik en moderne kunst zijn redelijk statisch. De landschapscollectie Knecht-Drenth kent regelmatige aanwinsten, mede dankzij het ruime aankoopfonds. Hierbij is onder meer oog voor geografische spreiding, publiekstrekkers van naam en faam en hedendaagse kunst. Op het gebied van speelgoed is er veel, doorgaans gratis aanbod. De afgelopen jaren zijn er topstukken uit diverse Nederlandse verzamelingen en museale collecties overgenomen. Hiermee beschikt Deventer op nationale schaal onmiskenbaar over de meest toonaangevende collectie speelgoed. Verrijking

wordt vooral gezocht met speelgoed van voor 1800 en uit de afgelopen decennia.

Veel aanbiedingen raken aan de historische collectie van Deventer. Het gaat vaak om particulieren, instellingen of bedrijven die oude stukken van de hand doen en hier museale waarde aan toekennen. Wij hebben beperkt de tijd om proactief te acquireren. Dat doen we vooral door veilingen bij te houden en contacten met kunsthandelaren te onderhouden. Specifieke aandachtsvelden zijn onder meer middeleeuwse kunst, gebruiksvoorwerpen van gewone Deventenaren en erfgoed van migrantengemeenschappen.

4.2 Beheer en behoud

Deventer Verhaal maakt gebruik van een geklimatiseerd depot in Zwolle, waar het overgrote deel van de gemeentelijke collecties is opgeslagen. Daarnaast is er een opslaglocatie in Deventer waar naast tentoonstellingsmaterialen ook niet-klimaatgevoelige collectie zoals stenen beelden en bouwfragmenten bewaard worden. De vestiging van een nieuw collectiecentrum aan de Hanzeweg in Deventer biedt de mogelijkheid om de opslag van de collecties dicht bij huis te brengen en het beheer te optimaliseren. Deventer Verhaal staat positief tegenover deze ontwikkeling zolang het beheer van de collectie maar in eigen handen blijft en de kosten beheersbaar.

De dagelijkse werkzaamheden rondom de gemeentelijke collecties zijn voor de buitenwereld weinig zichtbaar, maar van groot belang voor de instandhouding en de toegankelijkheid ervan. Zo moet de collectie schoongehouden worden, adequaat verpakt en/of voor tentoonstellingen gereedgemaakt worden. Veel aandacht gaat uit naar bruiklenen van en aan andere musea. Elk in- of uitgaand bruikleenverzoek doorloopt een zorgvuldige procedure van overleg en beoordeling tot en met formalisatie en transport. Ook wordt geleidelijk aan een lijst met objecten afgewerkt die voor restauratie in aanmerking komen. Deze gaan naar gespecialiseerde restauratoren om zoveel

mogelijk in de oorspronkelijke staat hersteld te worden.

Een bijzondere categorie vormt de stadhuiscollectie. Dit betreft historische objecten die op het stadhuis bewaard worden. Deze zijn eigendom van de gemeente, maar het beheer ervan ligt gedeels bij Deventer Verhaal. Vanwege de publieke functie van het gebouw en matige omstandigheden vergt deze collectie extra monitoring en onderhoud. Vooral de situatie rondom het schilderij *De Magistraat* van Gerard Ter Borch baart zorgen. De bedoeling is dat hiervoor de komende jaren een adequate oplossing gevonden wordt.

4.3 Digitale ontsluiting

De Deventer musea hebben al in een vroeg stadium de collectie gedigitaliseerd en online ontsloten. Sinds 2022 werkt Deventer Verhaal met de collectiedatabase Axiell Collections Cloud. De bijhorende Axiell internetserver is ook vernieuwd en biedt meer toepassingen voor de onlinegebruiker. Momenteel kan alleen op objectniveau en categorie in de database gezocht worden. De uitdaging is om de collectie nog publieksvriendelijker te presenteren.

Deventer Verhaal wil de komende jaren de collectie nader ontsluiten via *stories* oftewel thematische clusters, zoals de Hanze of Deventer schilders. Een cluster zal bestaan uit een stuk tekst over het onderwerp en een afbeelding met toelichting op de collectiestukken, plus eventuele verwijzing naar eventuele deelonderwerpen. Deze clusters krijgen een plek op de websites van de musea. Van hieruit zal ook gelinkt worden naar onze collectiedatabase. Bij de bepaling van de categorieën wordt gebruik gemaakt van een passende thesaurus. Idealiter kunnen dan ook items van andere collectiebeheerders gekoppeld worden.

Op deze manier brengen we collectie, verhalen en andere bronnen bij elkaar. We willen beginnen met een tiental aansprekende thema's over de Deventer geschiedenis op de website

van Museum De Waag. De bedoeling is vervolgens jaarlijks enkele clusters toe te voegen aan het overzicht, al dan niet gekoppeld aan actuele tentoonstellingen of aanwinsten. Waar mogelijk proberen we ook andersoortige

content als filmpjes aan de collectieclusters te koppelen. Ook voor Museum Het Gasthuis en Het Speelgoedmuseum is een aantal clusters bepaald, die via de eigen websites van deze musea ontsloten zullen worden.

Tentoonstelling Heavy Metal: ambachten zilver, brons en tin (1550-1850), Museum De Waag

5. Museaal aanbod

Voor een middelgrote stad beschikt Deventer over een uitzonderlijke museale collectie. De ruimte om deze schatten te tonen is alleen beperkt. Museum De Waag en het Speelgoedmuseum zijn gehuisvest in fraaie historische panden in het hart van de stad, maar zijn allebei beperkt van omvang. Het blijft voor Deventer Verhaal worstelen om op de beperkte vierkante meters de vaste opstelling en de tijdelijke tentoonstellingen zo goed mogelijk in te richten.

De afgelopen jaren heeft een uitgebreide zoektocht plaatsgevonden naar geschikte extra tentoonstellingsruimte. Er is een lijst opgesteld van locaties die actief zijn onderzocht. Verschillende locaties vielen al snel af omdat er geen perspectief op museale ingebruikname binnen afzienbare termijn was. Een tweetal locaties hebben we concreet uitgetoetst: NV Bergkwartier stelde de Oude Mariakerk beschikbaar voor de duur van het Hanzejaar. De gerealiseerde Hanze Experience maakte duidelijk dat deze locatie goed gevonden wordt door het publiek, echter klimatologisch is de ruimte ongeschikt om het gehele jaar rond te gebruiken. In de Bergkerk realiseerden we het afgelopen jaar met succes een grote tentoonstelling. De kerk is werkelijk schitterend, maar evenmin toegerust op professionele tentoonstellingen. Bovendien is de kerk beperkt beschikbaar en moeten daarmee alle hulpmiddelen steeds weer in- en uitgehuist worden. Het multifunctionele gebruik staat een duurzame museale exploitatie in de weg.

Al die tijd is het gesprek gaande gebleven met Arjen Lagerweij als eigenaar van de voormalige bibliotheek aan de Brink 69-70. Hoewel zijn private en ons publieke belang niet direct op één lijn liggen, bleek deze samenwerking uiteindelijk de beste optie voor een museale uitbreiding. De locatie ligt vlak bij de andere musea, zodat aan de kop van de Brink een museumkwartier kan ontstaan. Er is genoeg ruimte voor toonaangevende wisseltentoonstellingen.

De koppeling met een horecafunctie geeft ook een plus aan het museumbezoek. In de zomer van 2024 is een intentieverklaring tot samenwerking ondertekend. De bedoeling is om de nieuwe museum- en horecalocatie in het najaar van 2026 te openen. Tentoonstellingen elders in de stad zijn daarmee voorlopig van de baan.

5.1 Speelgoedmuseum Deventer

Het Speelgoedmuseum kent sinds de grondige vernieuwing een ongekeerde groei in bezoekersaantallen. De afgelopen jaren hebben meer dan 50.000 mensen het museum bezocht. De doelgroep van het Speelgoedmuseum is uniek in Deventer en telt veel jonge gezinnen. De behoeften van deze bezoekers verschillen enigszins van die van de traditionele museumbezoeker. Als een van de weinige musea in het land zet het Speelgoedmuseum ook actief in op het trekken van oudere bezoekers. Dit deden we onder meer al met een online campagne over nostalgisch speelgoed en de slogan 'Speelgoedmuseum Deventer, ook voor kinderen' en doen we nu in de randprogrammering rondom het museum.

Het succes van het museum brengt ook uitdagingen met zich mee voor de bezoekerservaring. Op sommige dagen komt de museale beleving in de krappe Hanzeatistische koopmanshuizen in de knel. Vooral tijdens de vakantieperiodes is het soms te druk. Nu de interesse voor de vernieuwing van het Speelgoedmuseum wat afneemt, blijft het de uitdaging om de huidige bezoekersaantallen enigszins te handhaven. We zetten in op 45.000 bezoekers per jaar.

Om de kwaliteit te waarborgen willen we het museum regelmatig upgraden. We blijven collectie wisselen en waar nodig de inrichting en interactieve elementen vernieuwen. Vooral de zogenaamde machinekamer heeft nog een verbeterslag, aangezien deze ruimte tijdens de

herontwikkeling minder aandacht heeft gekregen. Voor de wisselruimte op de eerste verdieping, ook wel de gastenkamer genoemd, zoeken we een laagdrempeligere invulling dan de hoogwaardige en arbeidsintensieve tentoonstellingen die we momenteel in deze beperkte ruimte realiseren. Hierbij grijpen we terug op het oorspronkelijke concept om hier ruimte te bieden voor verzamelaars en andere speelgoedenthousiastelingen. Meer toonaangevende speelgoedtentoonstellingen staan gepland in de nieuwe locatie aan de Brink.

5.2 Museum De Waag

In Museum De Waag is afgelopen jaren gewerkt met een vaste opstelling op de eerste en tweede verdieping, tijdelijke tentoonstellingen op de begane grond en een educatieruimte in de kelder. De eerste verdieping toont de topstukken uit de historische collectie, veelal schilderijen van hoog niveau. De tweede verdieping laat in vogelvlucht een overzicht van de geschiedenis van Deventer zien. De wisseltentoonstellingen op de begane grond waren onderscheiden in een zomer- en een winterperiode. Lokale onderwerpen voor een overwegend Deventer publiek kwamen in de winter aan bod, terwijl de bredere thema's voor het toeristenseizoen gereserveerd waren.

De wintertentoonstellingen boden de gelegenheid te experimenteren met verbreding van ons publieksbereik. Met de regenboogtentoonstelling Face It of de tentoonstelling #Deventerverhalen trokken we een breder publiek. Bij de laatstgenoemde tentoonstelling hebben we met succes een gratis openstelling op dinsdag ingevoerd. Dat leidde aantoonbaar tot diversificatie van het museumbezoek. Tegelijkertijd blijft De Waag de nodige beperkingen kennen. Het pand biedt helaas geen fysieke mogelijkheden voor grotere bijeenkomsten of omvangrijke presentaties. Een eigentijds participatief stadsmuseum zoals die elders in Nederland zijn gerealiseerd, lijkt binnen de huidige setting voor Deventer niet weggelegd.

Tegelijkertijd liepen we aan tegen de beperkingen van de begane grond als ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen. De circa 90 m² is te klein om daadwerkelijk uit te kunnen pakken. Niettemin vergt elke tentoonstelling wel een vergelijkbare voorbereiding als voor grotere ruimtes. Uit publieksonderzoeken blijkt dat de tijdelijke tentoonstellingen in beperkte mate aanleiding vormen voor een museumbezoek. De meeste toeristen komen juist voor een kennismaking met Hanzestad Deventer. De tijdelijke tentoonstellingen sluiten ook niet altijd goed aan bij de presentaties in de rest van het museum. Hieruit hebben we de conclusie getrokken dat we een grotere ruimte voor wisseltentoonstellingen nodig hebben en dat De Waag zich beter op bezoekers van buiten Deventer kan richten.

In 2024 is een uitgebreid vernieuwingsplan voor Museum De Waag geformuleerd in de vorm van een bidbook. De huidige opzet van het museum laten we los. In de nieuwe opstelling dient De Waag als het vertrekpunt voor een uitgebreider verhaal over de geschiedenis van Deventer met op elke verdieping een andere invalshoek. Een diverse mix van collecties, decors en multimedia brengt het verhaal van Deventer tot leven. Daarbij staat het gebouw zelf centraal als ooggetuige van de roerige stadsgeschiedenis. Ook de kelder betrekken we bij de museale presentatie. Elk thema zal een knipoog naar het heden bevatten.

Het nieuwe concept betreft ook de omgeving van De Waag bij de museale uitstraling. Het pand moet als het ware opengebroken worden om duidelijk te maken dat er een gastvrij museum huist. Samenwerking met de gemeente, ondernemers en bewoners is cruciaal om de uitstraling van de buurt te verbeteren en het museum een waardig podium te bieden. Zo zal er onder andere een bescheiden buitenexpositie rondom De Waag worden gerealiseerd.

De globale herindeling van het gebouw en de thema's is als volgt:

- *Buitenexpositie rond De Waag*
- *Begane grond: De Waag als levendige handelsplek - over de Hanze, handel en de groei van Deventer*
- *1e verdieping: De Waag als podium - over belangrijke personen en gebeurtenissen in de stad*
- *2e verdieping: Uitzicht op de moderne stad - over de industrie en de stad van de toekomst*
- *Kelder: Onder de grond van De Waag - over het landschap en het ontstaan van de stad*

5.3 Museum Het Gasthuis

Waar de nadruk in Museum De Waag volledig op het Deventer erfgoed komt te liggen, richt de nieuwe museumlocatie aan Brink 69-70 zich op Deventer kunst. In Museum Het Gasthuis krijgen kunstschaten uit onze collecties een volwaardige plek. In de vaste opstelling zullen topstukken uit de collecties Knecht-Drenth, verpakkingblik en moderne kunst te zien zijn. Ook komt er een semipermanente ruimte over de Deventer meestersvervalser Han van Meegeren en zijn spraakmakende levensverhaal. In de grote zaal zijn wisselende tentoonstellingen over uiteenlopende thema's te zien. Naast historische onderwerpen valt hierbij te denken aan speelgoed of hedendaagse kunst.

Museum Het Gasthuis combineert kunst en kwaliteitshoreca tot een unieke bezoekersbeleving. Het pand biedt een verrassende mix van oogstrelende architectuur, hoogwaardige tentoonstellingen en moderne horeca. De verschillende functies in het pand lopen soepel in elkaar over. Zo is er een gezamenlijke ontvangst op de begane grond en een *dining room*, omgeven met landschapskunst op de tussenverdieping. Het Gasthuis biedt een warm welkom in een artistieke en sfeervolle omgeving. Overdag kunnen er groepen van bijvoorbeeld scholieren terecht, terwijl er 's

avonds bezoekers kunnen dineren tussen de kunstwerken.

De artistieke onderdompeling in Het Gasthuis komt mede tot stand doordat het interieur geïnspireerd en afgestemd is op de Deventer kunstschaten. Zo kan een door Escher gedecoreerd blik uit 1963 dienen als *wallprint* in de horeca of draagt de bediening kleding gebaseerd op patronen van textielfabriek Ankersmit. Uiteraard bevat de menukaart knipogen naar Deventer kunstenaars of frappante verhalen. En zelfs op het toilet laat Han van Meegeren je nog twijfelen aan wat nu echt of nep is. Kunsthistorie en modern design gaan in Het Gasthuis hand in hand.

Het Gasthuis is geen dependance van Museum De Waag, maar een volwaardige nieuwe museumlocatie. Bezoekers hebben er een apart toegangskaartje voor nodig, al dan niet in combinatiekorting met Museum De Waag of het Speelgoedmuseum. De bemensing van de nieuwe locatie gebeurt met de huidige personeelsbezetting van Deventer Verhaal, aangevuld met vrijwillige gastheren en -vrouwen. Dat heeft ook gevolgen voor de bezetting in de beide andere musea. We bieden meer vrijwilligers een plek in onze sfeervolle werkomgevingen, waarbij de vaste krachten eindverantwoording blijven dragen.

De globale indeling van het pand is als volgt:

- *Ontvangst, horeca en museumwand met merchandise op de begane grond*
- *Keuken en toiletten in de kelder*
- *Dining room met landschapskunst, overige horeca en museumwand op de tussenverdieping*
- *Kleine zaal over Han van Meegeren en grote zaal voor wisseltentoonstellingen op eerste verdieping*
- *Een lift en trappenhuis met kunstwerken verbindt de etages*

6. Museumeducatie

Educatie behoort tot de kerntaak van elk museum en dus ook bij Deventer Verhaal. De nieuwe internationale museumdefinitie benoemt deze taak expliciet aan het slot: ‘Musea bieden een verscheidenheid aan ervaringen met het oog op educatie, genoeg, reflectie en kennisuitwisseling.’ Tijdens de turbulente opstartjaren van Deventer Verhaal is het educatieve aanbod van de musea ernstig in de knel gekomen. Er waren amper structurele lesprogramma’s beschikbaar, hooguit wat lessen bij tijdelijke tentoonstellingen. De afgelopen jaren hebben we hierin voor zowel het Speelgoedmuseum als Museum De Waag forse verandering gebracht. In 2024 wist een honderdtal klassen hun weg naar onze musea te vinden.

De museale collecties van Deventer stimuleren de kennis en kunde van leerlingen in alle fases van het onderwijs. Het gaat hierbij zowel om de cognitieve, creatieve als sociale ontwikkeling van kinderen. Erfgoededucatie heeft als doel bij te dragen aan de vorming van verantwoordelijke, democratische burgers. Het gaat niet alleen om samen leren, maar ook om samenwerken en samenleven. Ons aanbod draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, waarbij de nadruk ligt op 21^e-eeuwse vaardigheden als creativiteit of reflecterend vermogen.

Het streven is om alle onderwijsvormen met onze musea te kunnen bedienen. Momenteel gaat verreweg de meeste aandacht uit naar het

primair onderwijs. Die scope willen we verbreden naar oudere leerlingen met zowel een theoretische als een praktische opleiding. Daarbij zijn er twee grote uitdagingen. Allereerst het ontwikkelen van nieuw aanbod in de lijn met onze vernieuwde musea, uiteraard in afstemming met de doelgroepen zelf. Op de tweede plaats moeten we de ontvangst van nog meer klassen ook organisatorisch kunnen waarmaken. Momenteel zijn we voor de museumlessen goeddeels afhankelijk van een beperkt aantal vrijwilligers, veelal gepensioneerd leerkrachten. Het valt niet uit te sluiten dat we in de toekomst ook een beroep moeten doen op professionele museumdocenten. Tijdens het Hanzejaar hebben we dat al met succes uitgetoetst.

Het perspectief van drie onderscheiden musea biedt de mogelijkheid om het aanbod per locatie te variëren. In de praktijk zullen de meeste leerlingen van het primair onderwijs straks naar Museum De Waag en het Speelgoedmuseum gaan, terwijl leerlingen uit het voortgezet onderwijs bij Museum Het Gasthuis terecht komen. Het (voortgezet) speciaal onderwijs, het beroepsonderwijs en het hoger onderwijs bedienen we via maatwerk op alle drie locaties. Meer dan een klassikaal aanbod gaat dat om groepsopdrachten, stages en workshops. In onderstaand schema is dit indicatief weergegeven.

Tabel: Lesprogramma’s Deventer Verhaal vanaf 2027-2028

	<i>Speelgoedmuseum</i>	<i>Museum De Waag</i>	<i>Museum Het Gasthuis</i>
PO	Speelgoedzolder Speelgoedwerkplaats Speelgoedwereld	Reizen door de tijd	Echt nep (kijken naar kunst)
VO	Speelgoedwereld	Deventer geschiedenis	Idem
(V)SO	Maatwerk	Maatwerk	Maatwerk
MBO	Speelgoedspiegel	Opdrachten, stages en workshops	Opdrachten, stages en workshops
HBO/WO	Kijkwijzer speleducatie	Idem	Idem

Deventer Verhaal heeft passief het beheer overgenomen van de educatieve website Deventertoenennu.nl. De site gaat over de geschiedenis van Deventer en is bedoeld voor leerlingen van 8 tot en met 14 jaar en hun leerkrachten. De inhoud is jaren geleden verzorgd door de Werkgroep Deventer Onvoltooid Verleden Tijd, maar is inmiddels sterk gedateerd. Het voornemen is om de komende jaren de website met behulp van vrijwilligers te vernieuwen. Waar mogelijk sluit de herziene opzet en inhoud aan bij de vernieuwde lesprogramma's van onze musea.

Kunstcircuit is een vaste partner als het gaat om cultuureducatie. Deze collega's hebben goede contacten met het onderwijs, zijn op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen binnen hun domein en brengen ons aanbod onder de aandacht. De ambitie voor de komende jaren is om wat meer vanuit een gezamenlijke doelstelling te opereren, waarbij ook volop ruimte is aan cultureel ondernemers om hun aandeel in de vorming van creatieve en vaardige jongeren te leveren.

7. Evenementen

De agenda van Deventer Verhaal bestaat uit veel meer dan alleen tentoonstellingen. De afgelopen jaren is een breed palet aan evenementen en activiteiten ontwikkeld. De organisatie heeft met toonaangevende initiatieven buiten de vertrouwde museummuren een stevige positie verworven. Sommige activiteiten keren jaarlijks terug, anderen haken aan bij actuele thema's of momenten. De komende jaren blijven we investeren in het erfgoedbereik elders in de gemeente. Daarbij zoeken we een evenwicht tussen een duidelijke structuur en de benodigde mate van flexibiliteit.

Deventer Verhaal realiseert jaarlijkse enkele evenementen met de allure van een volwaardig festival. Dat geldt sinds jaar en dag voor Open Monumentendag, dat in Deventer is uitgegroeid tot een breed erfgoedspektakel tijdens het hele weekend. Om het jaar komt daar in het vroege voorjaar ook Kelderfest bij, dat een sterk interdisciplinair en experimenteel cultuurprogramma in historische kelders kent. Een nieuw re-enactment gebeuren onder de titel Middeleeuws Festijn Deventer of het schilderfestival Artistiek Deventer zou jaarlijks goed met Kelderfest kunnen afwisselen. Uiteraard staan we ook open voor nieuwe ideeën, waarbij we vooral aan een samenwerking met de Turkse gemeenschap denken. In het algemeen geldt dat voor grootschaliger evenementen de nodige hobbels in de financiering en het evenementenbeleid moeten worden weggenomen.

7.1 Open Monumentendag

Open Monumentendag is een vast succesnummer. Jaarlijks komen vele duizenden bezoekers af op dit evenement in het tweede weekend van september. In de hele gemeente openen vele tientallen monumenten de deuren en zijn tal van culturele activiteiten te beleven. Hoewel het een stevige inspanning vergt, zal Deventer Verhaal Open Monumentendag met

enthousiasme blijven omarmen en doorontwikkelen. Een betere manier om Deventer als rijke monumentengemeente op de kaart te zetten is er niet. De vele partners en vrijwilligers spelen bij dit evenement een onmisbare rol.

7.2 Kelderfest

Om het jaar staat Kelderfest op de culturele agenda van Deventer als een van de eerste activiteiten van het jaar. Het is een initiatief van Deventer Verhaal, in nauwe samenwerking met Brut, Burgerweeshuis, De Perifeer en andere cultuurmakers. De setting in veelal middeleeuwse kelders geeft een intiem, maar ook kleinschalig karakter aan het geheel. Als interdisciplinair erfgoedfestival is het uniek in zijn soort en een aanjager van innovatieve samenwerkingen binnen Deventer. Het experimentele karakter van het festival zal de komende edities alleen nog maar meer nadruk krijgen. Deventer Verhaal bewaakt daarbij ook een actieve inbreng rondom erfgoedprogramming.

7.3 Middeleeuws Festijn Deventer

In het kader van het Hanzejaar is het Middeleeuws Festijn Deventer ontstaan. Het re-enactment spektakel in het oudste stadspark van Nederland, het Worpplantsoen, was een doorslaand succes. Het trok vele duizenden bezoekers, veelal jonge gezinnen. Deventer Verhaal wil de laagdrempelige erfgoedactiviteit graag herhalen, maar loopt aan tegen ecologische en logistieke beperkingen van deze locatie. Zodra het nieuwe evenementenbeleid van de gemeente Deventer klaar is, proberen we het opnieuw.

7.4 ARTistiek Deventer

Voor 2025 staat voor het eerst een schilderfestival in Deventer op het programma. Dit initiatief is gekoppeld aan onze

landschapscollectie Knecht-Drenth en wordt mede vanuit het gelijknamige fonds bekostigd. Het idee is om van Deventer een soortement Montmartre aan de IJssel te maken, waarbij professionele landschapskunstenaars als

artists-in-residence in de stad en omgeving werkzaam zijn en ook workshops aan amateurs verzorgen. Dit initiatief laat zich goed met de IJsselbiënnale combineren.

8. Activiteiten

Deventer Verhaal organiseert tal van kleinschalige activiteiten. Vaak zijn deze gekoppeld aan tentoonstellingen in de musea, regelmatig staan ze ook op zichzelf. Erfgoedactiviteiten mobiliseren mensen en brengen publiek actief bij elkaar. Daarmee versterken ze de sociale functie van het erfgoed. We zetten de komende jaren zowel in op het voortzetten van bestaande activiteiten als het uitbreiden met nieuwe initiatieven. Naast onderstaande activiteiten spelen we in op initiatieven vanuit de samenleving of van partners, zoals kleinschalige winacties of het Woordwaardefestival.

8.1 Randprogrammering tentoonstellingen

Per tentoonstelling bepalen we wat een passende aftrap is. De ene keer organiseren we een *grand opening* met alle toeters en bellen die daarbij horen, een andere keer vieren we een bescheiden feestje in besloten kring met direct betrokkenen en stakeholders. Openingen dienen als publiciteit voor de tentoonstellingen zelf en als bedankje voor iedereen die zich ervoor heeft ingespannen, maar evengoed als netwerkgelegenheid om Deventer Verhaal te positioneren. Gaandeweg de duur van de tentoonstelling organiseren we kleinschalige activiteiten ter promotie en versterking van de tentoonstelling. Hierbij valt te denken aan workshops, demonstraties, lezingen of stads-wandelingen.

8.2 Rondleidingen

Met name in Museum De Waag worden op gezette tijden rondleidingen gegeven. Een vaste club van enthousiaste vrijwilligers spant zich in om bezoekers op deze manier nader inzicht in de tentoonstellingen en in de geschiedenis van Deventer te geven. De bedoeling is dat er in Museum Het Gasthuis ook rondleidingen aangeboden worden. Het Speelgoedmuseum leent zich hier minder voor, hoewel ook hier

incidenteel op afspraak groepen worden rondgeleid.

8.3 Speelgoedworkshops

Het meest speelse museum van Nederland leent zich wel weer goed voor workshops. In de ‘werkkamer’ vinden regelmatig spel- of knutselactiviteiten plaats. Denk hierbij aan een bouwmiddag met historisch speelgoed als zoals Mobaco of Ankerstenen, een knutselactiviteit gekoppeld aan een seizoensfeest of een speluurtje in de lijn met de tijdelijke tentoonstelling in de gastenkamer.

8.4 Lezingen

De afgelopen jaren organiseerde Deventer Verhaal een historische lezingenreeks in samenwerking met andere erfgoedpartners uit de stad. Van het najaar tot de zomer vonden er maandelijks presentaties van deskundigen over diverse historische onderwerpen plaats. Vaak was er een actuele aanleiding, zoals een opgraving door Archeologie Deventer. Hoewel de lezingen goed bezocht werden, bleek de samenwerking en impact van beperkte meerwaarde. Vanaf 2025 organiseren de partners weer hun eigen lezingen en informeren elkaar hierover om te voorkomen dat de lezingen elkaar in de weg zitten. Ook Deventer Verhaal zal incidenteel historische presentaties blijven verzorgen.

8.5 Cursus Deventer geschiedenis

Als alternatief voor de lezingenreeks komen we met een gezamenlijke cursus over de Deventer geschiedenis. Hieraan hebben de gemeentelijke erfgoedpartners hun medewerking toegezegd. Ook zullen experts van buiten worden betrokken. De bedoeling is om de eerste editie in de winter van 2025-2026 te laten plaatsvinden. Deelnemers betalen hiervoor een eigen bijdrage om zo een deel van de kosten te dekken.

Mogelijk combineren we de cursus met een Deventer geschiedenis pub quiz.

8.6 Routes en excursies

Deventer Verhaal ontwikkelt regelmatig nieuwe routes of excursies langs Deventer erfgoed. Denk hierbij bijvoorbeeld aan wandelingen in de binnenstad, fietstochten door het buitengebied of een specifiek uitstapje naar een of meerdere erfgoedlocaties (al dan niet met de bus). In de ideale wereld blijft de content van deze routes digitaal beschikbaar. Dat lukt alleen lang niet altijd. In de praktijk blijkt bovendien dat de gratis papieren routes die verspreid worden in de musea de meeste aftrek vinden.

8.7 Historische speurtocht

In samenwerking met Deventer erfgoedorganisaties organiseert Deventer Verhaal een jaarlijkse historische speurtocht (voorheen opa-en-oma-dag). In een bepaalde wijk zetten we een speurtocht uit voor jong en oud. Het sympathieke evenement trekt altijd vele tientallen belangstellenden.

8.8 Spelen op de Brink

Begonnen als een initiatief vanuit het Speelgoedmuseum draait de zomerse zondagactiviteit Spelen op de Brink tegenwoordig onder verantwoordelijkheid van een eigen stichting. Deventer Verhaal draagt nog wel altijd financieel bij aan het evenement en maakt waar mogelijk reclame.

9. Participatie & Experiment

Als brede erfgoedorganisatie zou Deventer Verhaal verder aan gewicht kunnen winnen als het erin slaagt de inwoners van Deventer actiever bij de programmering en de projecten te betrekken. De afgelopen jaren is weliswaar geïnvesteerd in participatie door gewone Deventenaren, maar is het effect nog enigszins beperkt gebleven. Bezoekers zijn als klankbord gebruikt, er is actief samengewerkt met erfgoed-vrijwilligers en amateurkunstenaars van buiten en ook zijn de eigen vrijwilligers steeds volwaardiger bij de organisatie betrokken. Maar een eigentijdse manier van participatief werken is de organisatie nog onvoldoende eigen. In lijn met het verdrag van Faro gaan we daarom concreter aan de slag met de gedachte dat erfgoed van en voor iedereen is. Kennis en waardering van erfgoed door burgers nemen we nog serieuzer en betrekken we in de praktijk van alledag. We verbreden ons netwerk en daarmee maatschappelijke inbedding. Bij elk project vragen we ons af welke kennis en kunde we vanuit de samenleving kunnen betrekken.

9.1 Verhalenwerkgroep

Een veelbelovend begin is gemaakt onder de noemer #Deventerverhalen, deels in samenwerking met de bibliotheek en Raster. Deventenaren zijn gestimuleerd om buurtgenoten te interviewen over typisch lokale verhalen en herinneringen. We hebben een vijftal interviewcursussen gegeven met specialisaties in podcast, schrijven, film of fotografie. De resultaten zijn terecht gekomen op de website en verspreid via (sociale) media, tentoonstellingen, verhalencafés of andersoortige activiteiten. Ongeveer een derde van de cursisten is als vrijwillig verhalenverzamelaar betrokken gebleven. Zij maken, waar passend, producties voor tentoonstellingen en evenementen van Deventer Verhaal. Met de bibliotheek en Raster wordt gezocht naar manieren om de methodiek van interviewen en luisteren ook in het sociale domein een plek te geven.

9.2 Lustrumactiviteiten

Jubilea of themajaren bieden vaak goede handvatten om inwoners te betrekken bij hun geschiedenis, of beter gezegd: ze de regie in handen te geven over hun eigen erfgoed. Dankzij de actualiteitswaarde, gezamenlijke inspanning en bovenregionale uitstraling geven lustra erfgoedprogramma's een stevige zet in de goede richting. De afgelopen jaren hebben wij dat zelf ervaren bij de herdenking van het rampjaar 1672 en al helemaal bij het Hanzejaar. Samen sta je simpelweg sterker.

De komende jaren staan er verschillende lustra op de agenda die een volwaardige rol van vrijwilligers mogelijk maken. Om te beginnen herdenken we in 2025 het 80-jarige einde van de Tweede Wereldoorlog. Deventer Verhaal heeft met het 4 mei comité het initiatief genomen om een brede vertegenwoordiging van inwoners uit de hele gemeente bij dit lustrum te betrekken. Met maatschappelijke partners en onderwijsinstellingen is een organisatie en campagne opgetuigd die de tientallen burgerinitiatieven ondersteunen.

Een volgende gelegenheid doet zich voor in 2026, als het 50 jaar geleden is dat de Hollywood kaskraker *A Bridge Too Far* in Deventer werd opgenomen. Een eerste oproep heeft al vele tientallen reacties opgeleverd van mensen die willen bijdragen aan een gezamenlijke programmering, waaronder een tentoonstelling. Onze verhalenverzamelaars gaan aan de slag om herinneringen aan deze markante zomer vast te leggen. We moedigen partners en particulieren in de stad aan om zelf initiatieven rondom dit lustrum te ondernemen.

In 2028 herdenken we het 500-jarig bestaan van De Waag als Deventer topmonument, dat samenvalt met het 500-jarig bestaan van de provincie Overijssel. De invulling van dit jubileum moet nog nader vorm krijgen, maar een provinciale samenwerking met bijvoorbeeld

andere musea ligt voor de hand. Een grote culturele productie op de Brink voor de jarige jet behoort ook tot de opties. Ook hierbij is de opgave om breed draagvlak en bereik onder de Deventenaren te vinden.

9.3 Culturele crossovers

De beste resultaten komen uit onverwachte samenwerkingen voort. De toekomst ligt bij multidisciplinaire samenwerkingen. Dat geldt zeker voor de cultuursector. Traditionele scheidslijnen vervagen, mede dankzij de snelle technologisering en digitalisering. Om een breder publiek aan te boren helpt het om erfgoed via minder traditionele uitingen onder de aandacht te brengen. Volwaardige samenwerking met kunstenaars, artiesten en andere makers zorgt voor innovatie en verbreding van de erfgoedbeleving.

Deventer Verhaal heeft al het nodige geëxperimenteerd met coproducties rondom erfgoed.

Beeldend kunstenaars zijn actief betrokken bij tentoonstellingen, muzikanten en woordkunstenaars stelen de show op onze eigen podia, theatermakers traden op in de kelder van Museum De Waag. Voor de toekomst lijken in het bijzonder mogelijkheden weggelegd voor historisch locatietheater. Elders in de regio is hiermee al veel meer ervaring opgedaan dan in Deventer.

Allereerst valt hierbij te denken aan historische inspiratie voor onze eigen theaterfestivals Deventer op Stelten en het Dickens Festijn. Talentontwikkelaar Het Theaterschip heeft belangstelling om een rol te spelen bij de viering van 500 jaar De Waag in 2028. Ook gerenommeerde theaterproducenten uit Oost-Nederland hebben aangeklopt om mee te denken over een Deventer theaterproductie, bijvoorbeeld rondom meestersvervalser Han van Meegeren. Bij realisatie van dergelijke ideeën zal Deventer Verhaal zich vooral op zijn inhoudelijke rol als erfgoedpartner richten.

Schilderfestival ARTistiek Deventer

Tabel: Meerjarenplanning op hoofdlijnen 2025-2028

Onderstaande planning is op hoofdlijnen samengesteld. Als dynamische erfgoedorganisatie willen we op de actualiteit en maatschappelijke behoefte blijven insprijnen. Ons programma voor vier jaar in details vastleggen is geen haalbare kaart. De grote publieksprojecten en tentoonstellingen staan al wel min of meer vast omdat deze veel voorbereidingstijd vergen. De rest vullen we gaandeweg in samenspraak met derden en krijgen een plek in ons jaarplan.

Jaar	Thema	Publieks-activiteiten	Museum De Waag	Museum Het Gasthuis	Speelgoed-museum
2025	80 Jaar Vrijheid	Herdenkingen en vieringen jan-aug. Vrijheidscampagne mrt-mei	Ambachten-tentoonstelling	Planvorming nieuw museaal concept en fondsenwerving	Geen kinderspel
2026	50 Jaar A Bridge Too Far	Interdisciplinaire stadscampagne met filmvertoning en theaterproductie	Tentoonstelling A Bridge Too Far. Sluiting in najaar vanwege verduurzaming	Opening najaar met o.a. tentoonstellingen 'Na 111 jaar een nieuw museum' en 'Onnavolgbaar Han van Meegeren'	Jaren '70 speelgoed
2027	Stad & Land (maand van de geschiedenis)	Manifestatie rondom (immaterieel) erfgoed in dorpskernen	Deels gesloten vanwege verduurzaming en herinrichting. Heropening met vernieuwde presentatie	Tentoonstellingen Speelgoeddesign en Landschapskunst	Samenwerking verzamelaar/speelgoedonderne- ming
2028	500 Jaar De Waag/Provincie Overijssel	Grootschalig historisch locatie-theater	Finetunen vaste presentatie	Tentoonstelling Provinciehoofdstad Deventer	Idem

10. Optionele taken

Binnen de huidige kaders kan Deventer Verhaal onmogelijk alle kansen binnen het brede erfgoed domein oppakken. In dit hoofdstuk zijn daarom enkele overige ontwikkelingen en behoeften op rij gezet, waar Deventer baat bij zou hebben, maar die op korte termijn niet of beperkt waargemaakt kunnen worden. Deventer Verhaal is altijd bereid een adviserende of ondersteunende rol te vervullen richting andere partijen, maar zal zelf de komende jaren geen initiatieven ontplooiën binnen deze aandachtsvelden.

10.1 Erfgoededucatie

Uit een verkenning van Deventer Verhaal is gebleken dat het onderwijs behoefte heeft aan meer en beter aanbod over het lokale erfgoed. In het kader van omgevingsonderwijs willen veel schooltypen leerlingen de theoretische lesstof in de praktijk laten ervaren. Erfgoed is niet alleen een goed instrument voor geschiedenisonderwijs, maar ook voor aardrijkskunde, maatschappijleer en burgerschapsvorming. Het rijkgeschakeerde Deventer erfgoed maakt het bovendien mogelijk om goed aan te sluiten bij allerlei lesstof of aan te haken bij thematische projectweken.

Ideaal zou zijn om een eigentijdse doorgaande leerlijn rondom het Deventer erfgoed te realiseren. Bij wijze van pilot is in aanloop naar het Hanzejaar een samenwerking met lokale erfgoedpartners opgetuigd om het thema ‘de Hanze’ voor scholieren te ontsluiten. Eerlijk gezegd is dat nog niet meegevallen: Het vergde veel organisatorische en inhoudelijke slagkracht vanuit Deventer Verhaal om alle partijen op één lijn te krijgen. De deelname van het voortgezet onderwijs aan het opgetuigde dagprogramma viel tegen. Een afgeleid programma voor het primair onderwijs viel beter in de smaak.

Voor Deventer Verhaal ligt een breder onderwijsaanbod dan vanuit de eigen musea momenteel niet op onze weg. Menskracht en

middelen ontbreken om een breder programma op te tuigen, te laten landen in het onderwijs en met behulp van vrijwilligers uit te rollen. Alleen met extra budget zou een educatiespecialist aangesteld kunnen worden om zo’n ambitie in goede banen te leiden.

10.2 Erfgoedtoerisme

De brede aantrekkingskracht van Deventer houdt direct verband met het historisch karakter van de stad. Miljoenen mensen bezoeken ieder jaar de oude binnenstad. Ze komen er om te shoppen, een terrasje te pikken of een evenement mee te maken, maar veelal toch ook om te genieten van de sfeer van de monumentale stad met zijn middeleeuwse stratenpatroon. De fysieke opwaardering van de binnenstad in de afgelopen decennia heeft veel aan de populariteit van de stad bijgedragen. Op informatief niveau laat het aanbod van het erfgoed het nodige te wensen over. Verschoten bruine ANWB-borden maken de belangstellende enigszins wegwijs, als de tekstrijke borden überhaupt nog leesbaar zijn.

Deventer Verhaal heeft noch de capaciteit, noch de middelen om op het vlak van erfgoedtoerisme een wezenlijke rol te vervullen. Gezien het brede belang om het verhaal van Deventer ook op straat en digitaal zichtbaar te maken, blijven we het niettemin als belangrijk aandachtspunt benoemen. Veel andere steden liggen hierin voor op Deventer. Daar heeft vanuit een integrale visie het ontstaan en de ontwikkeling van de stad een plek in het straatbeeld gekregen. Dat kan zowel gaan om moderne informatiepunten als om digitale beleevingsroutes door de stad. In Deventer zijn alleen hapsnap wat wandelroutes of audiotours voorhanden. Een gemeentelijk initiatief rondom wayfinding gaat hier hopelijk verandering in brengen.

10.3 Stadswandelingen

Deventer telt veel stadsgidsen die rondleidingen geven aan toeristen. Dit gaat vooral om gidsen van VVV Deventer of het Gilde Deventer.

Daarnaast zijn er enkele commerciële aanbieders op de markt. De compacte schaal van de binnenstad leent zich goed voor wandelingen langs bezienswaardigheden. Een stadswandeling blijft een goede en persoonlijke manier om de lokale geschiedenis en het erfgoed onder de aandacht te brengen, maar brengt wel het risico van eenrichtingsverkeer met zich mee.

Bij nieuwe tentoonstellingen worden de VVV-medewerkers en stadsgidsen veelal in Museum De Waag uitgenodigd, zodat ze op de hoogte zijn van het nieuwste aanbod. Ook activiteiten buiten de musea brengen we zoveel mogelijk bij hen onder de aandacht. Een meer intensieve samenwerking zou richting de toekomst een logische stap zijn, zodat kennis en kunde nog meer gedeeld worden.

Een enkele keer verzorgt Deventer Verhaal ook zelf rondleidingen door de stad, om vanuit onze eigen kennis en ervaring het publiek met ons erfgoed in aanraking te brengen. Ook brengen we regelmatig gedrukte of digitale routes voor wandelaars en/of fietsers uit. De ervaring daarbij is dat gratis drukwerk nog altijd meer aftrek vindt dan digitaal aanbod.

10.4 Historische informatievoorziening

Sommige historische steden hangen vol met informatieborden, veelal op historische panden en markante pleinen; andere steden

ontwikkelen thematische wandelroutes door de stad, of gooien het juist helemaal over de digitale boeg en plaatsen hier en daar qr-codes. Voor de beleving van een verleden kan een app met een multimediale route of een serie kunstwerken ook goed uitpakken. Voor Deventer lijkt het meest voor de hand liggend om te starten met eigentijdse informatiepanelen bij de entrees naar de binnenstad en/of op de stadspleinen, in de lijn van het nieuwe straatmeubilair in cortenstaal. De gemeente zou het voortouw moeten nemen bij dergelijke ontwikkelingen. Deventer Verhaal kan adviseren en onder voorwaarden inhoudelijke medewerking verlenen.

10.5 Digitale stadsgeschiedenis

Een andere toekomstdroom is om de rijke geschiedenis van Deventer online veel beter te presenteren. Nog steeds verschijnen regelmatig nieuwe boeken over het verleden van de roemrijke Hanzestad, maar betrouwbare en aansprekende informatie over de stadsgeschiedenis online is beperkt. In het verleden kende Deventer pioniersprojecten als de canon van Deventer of Deventer op de kaart, maar het laatste decennium zijn de ontwikkelingen wat stil blijven staan. Andere steden beschikken soms over prachtige geschiedenisplatforms, waar je chronologisch, geografisch en/of thematisch door het verleden kunt dwalen. De content krijgt ook vaak een plek in apps en dienst als hapklare brokken voor sociale media. Een erfgoedhotspot als Deventer verdient zeker ook zo'n aantrekkelijke digitale presentatie.

11. Samenwerking

Deventer Verhaal opereert allesbehalve in het luchtledige. De organisatie maakt deel uit van een lokale samenleving en landelijke structuur waar tal van belangen en partijen een rol spelen. In de complexe netwerksamenleving van de 21^e eeuw is het belangrijk je eigen positie binnen het ecosysteem te kennen. Goede relaties met politiek, bedrijfsleven en maatschappelijke partners zijn onontbeerlijk voor het functioneren van een publieke organisatie als Deventer Verhaal. In dit hoofdstuk concentreren we ons op de eigen rol binnen het culturele domein en meer specifiek de erfgoedsector. Het doel van deze samenwerkingen is om innovatie, dynamiek en breder publieksbereik voor het Deventer erfgoed te bereiken. Deventer Verhaal ziet een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd als aanjager en verbinder binnen het cultuur-historische domein van Deventer en omstreken.

11.1 Directeuren Overleg Cultuur

Binnen het Directeuren Overleg Cultuur (DOC) zijn alle culturele organisaties vertegenwoordigd die een directe subsidierelatie met de gemeente Deventer onderhouden. De directeuren van deze instellingen komen maandelijks bijeen. Het overleg vormt een aanspreekpunt voor de gemeente, maar werpt zich ook op als belangenbehartiger van de (professionele) cultuursector.

Op de agenda staan zowel politieke kwesties als relevante ontwikkelingen binnen de samenleving of organisatorische uitdagingen. Waar nodig onderneemt het DOC actie om het college of de gemeenteraad in beweging te krijgen. Samenwerkingen tussen DOC-partners vinden vooral projectmatig plaats. Ook ontmoeten collega's en aanverwante makers elkaar op bijvoorbeeld de Deventer cultuurborrels of de netwerkbijeenkomst Catch.

11.2 Gemeentelijke erfgoedpartners

Op instigatie van de gemeente heeft Deventer Verhaal af en toe overleg met de erfgoed-

partners Athenaeumbibliotheek en Collectie Overijssel. De gemeente zorgt daarbij zelf voor een afvaardiging van de afdelingen Archeologie en Monumentenzorg. Deze gemeentelijke partners hebben in 2022 een gezamenlijke erfgoedagenda opgesteld. Meer dan een inhoudelijk programma is in deze agenda vooral een taakverdeling en een samenwerking op onderdelen vastgelegd. Ook zijn knelpunten per organisatie en toekomstige uitdagingen benoemd. Hoewel er weinig gestuurd is op de uitvoering van deze voornemens, blijken in de praktijk veel punten toch gerealiseerd te zijn. Of er nog vervolgstappen komen ligt in handen van de gemeente.

11.3 Programmaoverleg Deventer

Een concreet punt uit de erfgoedagenda dat door Deventer Verhaal is opgepikt, is het organiseren van een halfjaarlijks programma-overleg tussen diverse erfgoedpartners. Hiervoor worden ook vrijwilligersorganisaties op het gebied van erfgoed uit de stad uitgenodigd namelijk het Geert Groote Huis, Stichting Industrieel Erfgoed Deventer (SIED), het Etty Hillesum Centrum en de Historische Vereniging Deventer. In het overleg wisselen de instellingen uit waar ze zoal mee bezig zijn en zoeken ze naar overeenkomsten voor eventuele samenwerking.

11.4 Erfgoedoverleg buitengebied

Voor historische verenigingen en aanverwante organisaties uit de overige kernen van Deventer is een apart overlegorgaan. Deze vertegenwoordigers van de dorpen en het platteland hebben doorgaans te maken met andere thematiek en uitdagingen dan hun collega's uit de stad. Het overleg fungeert als aanspreekpunt voor de gemeente, onderlinge klankbordgroep en werkgroep voor specifieke acties als een bustour voor gemeenteraadsleden of samenwerking rondom 80 jaar vrijheid.

11.5 Regionale samenwerkingen

Deventer Verhaal onderhoudt goede contacten met musea uit de regio. In het bijzonder geldt dit voor Museum Anno in Zwolle en het Stedelijk Museum Kampen. Als voormalige hoofdsteden van Overijssel hebben deze drie gemeentes de nodige overeenkomsten. Het voornemen is rondom 500 jaar Overijssel in 2028 een gezamenlijk tentoonstellingsprogramma te realiseren. Tegelijkertijd maakt Deventer geen deel uit van de cultuurregio Zwolle, maar van de Stedendriehoek. Vanwege het toenemende gewicht van deze cultuurregio's ligt ook een nauwere samenwerking met de musea in Zutphen en Apeldoorn voor de hand. De mogelijkheden hiervoor worden in de komende beleidsperiode nader verkend.

11.6 Landelijke Museumvereniging

Als lid van de Museumvereniging is Deventer Verhaal nauw aangehaakt bij landelijke ontwikkelingen in de museumsector. Het gebruik van de Museumkaart is het meest concrete voordeel dat leden uit deze samenwerking halen. Ook als richtlijn voor organisatorische aangelegenheden en

inspiratiebron voor inhoudelijke ontwikkelingen volgen we de Museumvereniging nauwgezet. Het Museumcongres is een jaarlijks hoogtepunt van dit professionele netwerk. Qua samenwerking met collega musea is vooral een aantal spelers op het gebied van speelgoed en miniaturen van belang. Dat geldt met name voor de speelgoedmusea in Roden en Oosterhout. Nadere krachtenbundeling zou het aanzien en de zichtbaarheid van speelgoed als volwaardige vorm van erfgoed ten goede kunnen komen.

11.7 Internationale contacten

Internationale samenwerking is geen primaire doelstelling van Deventer Verhaal. Niettemin is het interessant om ontwikkelingen in andere landen in de gaten te houden. Thematische samenwerking op het gebied van de Hanze en Moderne Devotie behoort ook zeker tot de mogelijkheden, vooral met Duitse partners. Meer Europese contacten zouden ook voor het Speelgoedmuseum interessant kunnen zijn omdat speelgoed ook echt een handelswaar is. Met het Speelgoedmuseum Mechelen onderhouden we al contacten. In Duitsland bevinden zich als bakermat van de Europese speelgoedindustrie ook veel speelgoedmusea.

9. Marketing & Communicatie

Je kunt inhoudelijk nog zo goed bezig zijn met fraaie erfgoedproducties, maar als het publiek het niet te horen of te zien krijgt, is het vrij zinloos. Ook voor Deventer Verhaal is het van het grootste belang dat wij ons aanbod via de juiste kanalen onder de aandacht van specifieke doelgroepen weten te brengen. Om daarin succesvol te zijn, vergt het van de hele organisatie voortdurende betrokkenheid en inzet vanaf de planvorming, budgettering tot en met de realisatie.

9.1 Merkenstrategie

Deventer Verhaal zet gemeentelijk erfgoed in de markt, maar doet dat onder verschillende benamingen. De musea opereren onder het eigen merk die doorgaans meer publiekelijke bekendheid genieten dan Deventer Verhaal als holding. Museum De Waag en het Speelgoedmuseum bestaan al veel langer dan de eindverantwoordelijke stichting en staan als tastbare producten ook dicht bij de consument. Voor elk museum is een eigen profiel met onderscheiden doelgroepen en strategie uitgewerkt. Mediaberichtgeving, werving, beleving en binding van bezoekers gebeurt onder de naam van de musea zelf.

Voor terugkerende evenementen en diverse periodieke activiteiten bestaan ook zelfstandige merknamen met eigen communicatiekanalen. De evenementen Open Monumentendag Deventer en Kelderfest hebben een eigen campagnebeeld, website en mediakanalen. Voor het Middeleeuwse Festijn Deventer is de merkpositionering nog in ontwikkeling. Ook grotere projecten als #DeventerVerhalen of 80 Jaar Vrijheid hebben een eigen look and feel. De overige activiteiten vinden veelal plaats onder de vlag van het museum of Deventer Verhaal zelf.

De naam van de stichting speelt alleen een rol in de marketing als het om politieke of organisatorische (stakeholders) aangelegenheden gaat. Bijvoorbeeld als het gaat

om het gemeentelijk cultuurbeleid of om de rol van Deventer Verhaal als verbindende erfgoedorganisatie. Wij zijn er niet alleen op uit om Deventer Verhaal naamsbekendheid te geven bij een breed publiek, maar willen vooral dat stakeholders in de gemeente Deventer en het bredere cultuurdomein weten dat de stichting verantwoordelijk is voor het uitdragen van het Deventer erfgoed.

9.2 Doelgroepenbeleid

Een voortdurende focus op onze onderscheiden doelgroepen (zie hoofdstuk 4 Publieksbereik) is van groot belang. Per project bepalen we op voorhand voor wie we wat doen. Het maken van bijvoorbeeld een tentoonstelling voor iedereen die het interessant vindt, is als schieten met hagel in een willekeurige richting. Het definiëren van vastomlijnde doelgroepen helpt ons om scherper te krijgen wat de insteek van een project moet zijn en welke stijl- en communicatiemiddelen daarbij passen.

Onder de noemer van de diverse merken werken wij voortdurend aan een 25-tal projecten, waarmee een zeer uiteenlopend publiek bediend wordt. Bij het opstellen van de afzonderlijke projectplannen vindt uitgebreid overleg plaats over wie we specifiek willen bereiken. Waar nodig werken we met persona's of leefstijlprofielen. Het is niet altijd de bedoeling om een zo groot mogelijk publiek te bereiken. Het bedienen van specifieke doelgroepen van meer bescheiden omvang kan een bewuste keuze zijn. Een diverse en inclusieve benadering staat soms haaks op meer zakelijke of kwantitatieve overwegingen.

Een actief doelgroepenbeleid vergt kennis van ons (beoogde) publiek. Deventer Verhaal zet actief in op onderzoek van de meningen van onze doelgroepen. Via vragenlijsten op locatie, enquêtes in de musea, online interacties of via feedback op onze nieuwsbrieven, peilen we de ervaringen en/of wensen van het publiek. Ook

doen we actief mee aan landelijke onderzoeken en vergelijkingen. De opgedane inzichten passen we zoveel mogelijk toe in onze programmering, communicatie en marketing.

9.3 Kanalen en middelen

Deventer Verhaal staat een uitgebreid palet aan gedrukte en digitale middelen ter beschikking om de eigen erfgoedproducties onder de aandacht te brengen. De verschillende merken hebben hun eigen huisstijl en online kanalen om relevante content te delen. Onze berichtgeving, pr en andere on- en offline uitingen zijn uiteraard zorgvuldig op beoogde doelgroepen afgestemd. Er is in feite een wekelijkse stroom aan publiciteit in de vorm van persberichten, nieuwsbrieven, reclamecampagnes, berichten via websites en sociale media.

Deventer Verhaal slaagt er goed in om de ‘traditionele’ media te bedienen. Via persberichten in huis-aan-huisbladen hebben we bijvoorbeeld een groot bereik onder het lokale publiek. Advertenties in het straatbeeld dragen bij aan duidelijke zichtbaarheid in de regio. De afgelopen jaren is ook het landelijk bereik vergroot met doelgerichte advertentiecampagnes of NPO-radiospotjes. Social media is een vast onderdeel van onze communicatie. Met de huidige beperkte capaciteit zijn de groei mogelijkheden echter begrensd.

De websites van de verschillende merken en projecten worden constant technisch en inhoudelijk geactualiseerd. Ook Museum Het Gasthuis krijgt een eigen website. De komende jaren krijgt de presentatie van specifieke collectieclusters nadrukkelijk online de aandacht. Op deze manier werken we aan het meer ontsluiten van de verschillende collecties en stadshistorie met als gevolg dat ook het digitale bereik groeit.

9.4 Impactmeting

De afgelopen jaren heeft Deventer Verhaal forse stappen gezet op het gebied van impactmeting.

Via digitale onderzoeken in onze musea bevragen we onze bezoekers bijvoorbeeld over hun ervaringen. Deze resultaten en inzichten geven ons goede kaders mee in het nadenken over museale vernieuwing. Zo komt de noodzaak voor meer interactiviteit voor met name jongeren uit deze peilingen glashelder naar voren. De komende periode willen we onze impactmeting uitbreiden en doorontwikkelen, zodat we nog beter begrijpen wat goed en minder goed lijkt te werken bij de verschillende doelgroepen.

We willen de effecten van onze marketingcampagnes nauwlettend blijven monitoren en waar mogelijk nog scherper in kaart krijgen. Het is lang niet altijd eenvoudig na te gaan welke effecten de diverse acties daadwerkelijk hebben. We blijven intrinsiek gemotiveerd om scherper in beeld te krijgen wat deze investeringen opleveren aan bijvoorbeeld extra museumbezoekers. De huidige groei van ons bereik via onze websites, nieuwsbrieven en sociale media vormen hierbij goede aanknopingspunten.

Ons publieksbereik vormt een belangrijke graadmeter voor de zichtbaarheid en het draagvlak van onze organisatie en merken. Naast de kwalitatieve inzet van pr, communicatie en marketing, is het noodzakelijk om systematisch ook kwantitatieve gegevens te verzamelen en te analyseren. Zo meten we niet alleen het aantal bereikte personen (bijvoorbeeld via mediabereik, websitebezoekers of social mediavolgers) maar kijken we ook naar interacties, doorklikratio's en conversiepercentages. Door deze cijfers structureel te monitoren, kunnen we trends signaleren, de effectiviteit van onze inspanningen objectief beoordelen en waar nodig bijsturen. Dit maakt het mogelijk om kostbare middelen gericht in te zetten en de impact van onze activiteiten aantoonbaar te vergroten.

Wij onderscheiden hierbij drie componenten:

Social mediabereik – aantal volgers, interacties en groei van kanalen.

Online bereik – bezoek aan onze eigen website(s), nieuwsbrieven en digitale platforms.

Externe media – zichtbaarheid via lokale, regionale en (waar relevant) landelijke pers en media.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van ons publieksbereik over de afgelopen periode. Deze cijfers worden jaarlijks gemonitord en meegenomen in evaluatie van onze marketing- en communicatiestrategie. Het bereik per merk wordt jaarlijks gepubliceerd in jaarverslagen.

Kanaal/medium	2023	2024	Groei
Social media volgers **	3.023	3467	+ 11,4%
Unieke websitebezoekers *	135.340	275.553	+ 103,6%
Nieuwsbriefcontacten *	454	1.274	+ 180,6%
Externe media artikelen ***	11	10	- 9%

* *Deventer Verhaal, Speelgoedmuseum Deventer, Museum De Waag gecombineerd.*

** *Trendwijzigingen uitgesloten*

*** *Telling bij meest belangrijkste regionale en landelijke bronnen (AD, De Stentor, RTV Oost, Salland 1, Deventer.info)*

Om onze resultaten concreet richting te geven, formuleren we hierbij de volgende doelstellingen:

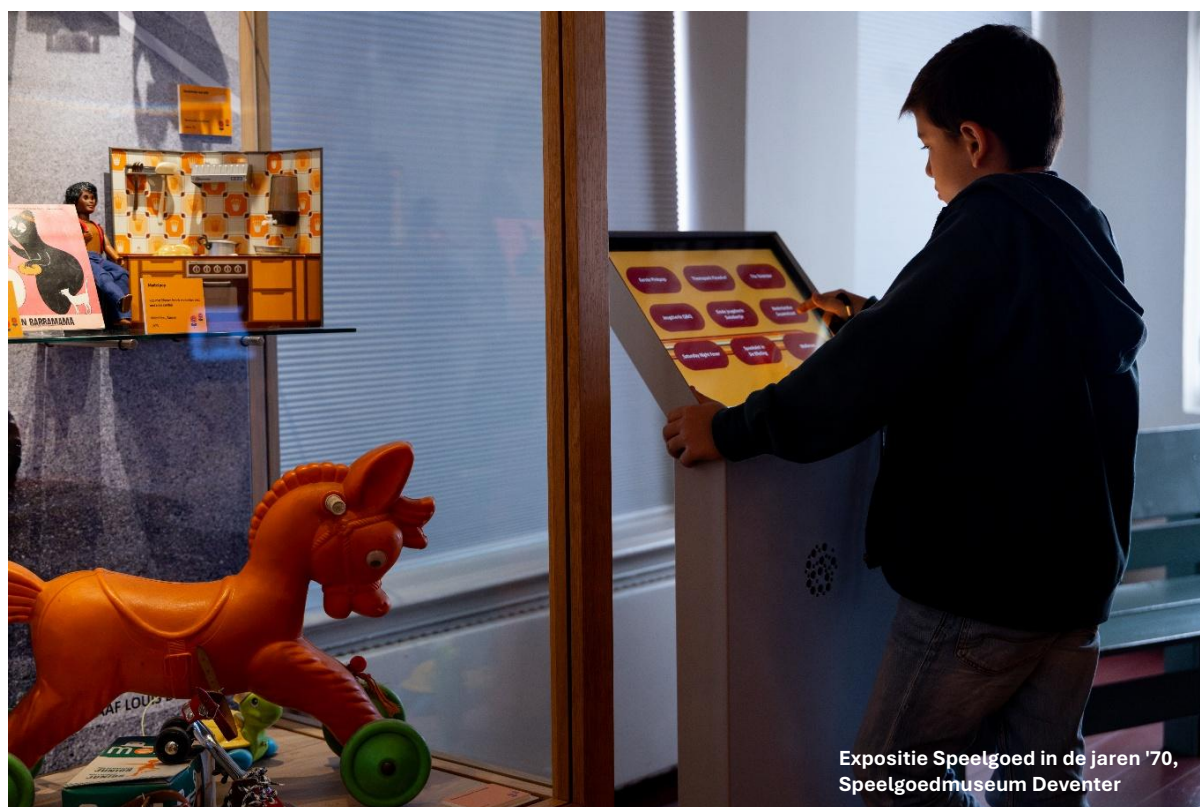
Op het gebied van social media bereik streven we naar een jaarlijkse groei van gemiddeld 10–15% in volgers en engagement per kanaal.

Online bereik: een jaarlijkse groei van minimaal 10% unieke bezoekers op de website en een

stijging van de nieuwsbriefabonnees met 50 per jaar.

Externe media: minimaal 10 vermeldingen per jaar in externe media, met spreiding over lokale, regionale en indien mogelijk landelijke kanalen.

Kwaliteit: niet alleen groei in cijfers maar ook een verhoging van de interactie en betrokkenheid, gemeten via engagement ratio's en terugkerend (online of museum) bezoek.

10. Organisatie

De ambities van Deventer Verhaal zijn alleen waar te maken met een professionele organisatie, gemotiveerde medewerkers en een solide financiële basis. In dit laatste hoofdstuk zoomen we in op de organisatorische kanten van onze werkzaamheden. Ondanks de wonderen van de techniek, met AI als verbluffend nieuw hoofdstuk in technologisering van de samenleving, blijft ons vak in hoge mate mensenwerk.

10.1 Governance

Raad van Toezicht

De stichting Deventer Verhaal kent een Raad van Toezicht met een directeur-bestuurder voor de dagelijkse leiding van de organisatie. De Raad van Toezicht houdt toezicht, evalueert het functioneren van de directeur-bestuurder en heeft een adviserende rol. De toezichthouders vergaderen minimaal viermaal per jaar en houden hiervan notulen bij.

De voltallige raad is onbezoldigd, wat past bij het non-profit karakter van de organisatie. De Raad van Toezicht kent minimaal drie en maximaal vijf leden. Minimaal heeft de Raad van Toezicht een voorzitter, penningmeester en een secretaris. De Raad van Toezicht kent een rooster van aftreden met een zittingsperiode van vier jaar. Er zijn maximaal twee aaneengesloten perioden toegestaan.

Vacatures binnen de Raad van Toezicht worden in de regel openbaar gemaakt. Voor het goed functioneren van de Raad van Toezicht is het van belang dat binnen de Raad van Toezicht niet alleen mensen met ervaring in het culturele veld vertegenwoordigd zijn, maar dat ook leden met financiële en organisatorische kennis worden aangetrokken.

Governance Code Cultuur

Deventer verhaal onderschrijft de Governance Code Cultuur waarin de richtlijnen voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector zijn

vastgelegd. Algemene informatie over de code is te vinden op de website

www.governancecodecultuur.nl. Onze omgang met de code wordt in bijlage 1 nader uitgewerkt.

Ethische Code voor Musea

De Ethische Code voor Musea is de basis voor de beroepsethiek van de museale sector in Nederland. De code dient als houvast bij ethische kwesties en is een middel tot zelfregulering. De stichting Deventer Verhaal onderschrijft de code en handelt hiernaar.

Museumregister

De stichting Deventer Verhaal is sinds het jaar 2001 geaccrediteerd bij het Nederlands Museumregister. Hoewel de stichting pas in 2014 werd opgericht, is de registratie van de voormalige gemeentemusea op de stichting Deventer Verhaal overgegaan. In 2018 is de stichting getoetst en positief beoordeeld waarna de registratie is verlengd.

10.2 Team

Deventer Verhaal kent een betrokken en bevlogen team van medewerkers en vrijwilligers. Ook komen regelmatig stagiaires de organisatie versterken. Deventer Verhaal biedt alle betrokkenen zoveel mogelijk zinvol en plezierig werk. In tijden van personeelsschaarste proberen we zuinig te zijn op onze mensen. Het ziekteverzuim willen op een laag niveau houden. Via ontwikkelkansen, opleidingen, teambuilding en dito uitjes investeren we in onszelf en elkaar.

Vaste medewerkers

Onze werkzaamheden verrichten we zoveel mogelijk met een vast team van medewerkers. Alleen voor afwijkende werkzaamheden of eenmalige projecten doen we een beroep op externen. De medewerkers zijn verdeeld over een stafteam op kantoor en een uitvoerend team in de musea. Samenwerking en communicatie

tussen kantoor en museumvloer blijft prioriteit genieten.

De medewerkers van Deventer Verhaal zijn veelal bijzonder loyaal aan de organisatie. Dat is prettig voor de continuïteit en teamgeest, maar kent ook grenzen. Enige doorstroming is goed voor de dynamiek en vernieuwing.

Deventer Verhaal volgt de Museum cao. Zaken die hierin niet zijn geregeld, zijn vastgelegd in ons aanvullende personeels- en vrijwilligersbeleid. Jaarlijks wordt een percentage van de loonsom gereserveerd voor training en opleiding.

Professionalisering van de teamleden vergt voortdurende aandacht. Zo heeft de organisatie behoefte aan nieuwe kennis en inzichten op het gebied van digitalisering, AI, inwonersparticipatie of omgang met beladen erfgoed. Deventer Verhaal heeft een royale bijscholingsregeling, waar nog onvoldoende gebruik van gemaakt wordt. Qua projectmatig werken zijn goede stappen gemaakt, maar valt ook nog altijd het nodige te leren.

Functies Deventer Verhaal

Directie	1,00
Financiën	0,61
Bureaucoördinatie	0,61
Marketing & Communicatie	0,89
Operationeel management	0,78
Evenementen & Activiteiten	1,00
Tentoonstellingen/presentaties	1,56
Collectiebeheer	1,77
Educatie	0,67
Publieksparticipatie	0,44
Vrijwilligerscoördinatie	0,22
Museummedewerkers	7,10
Totaal fte	16,65

Vrijwilligers

Deventer Verhaal biedt vrijwilligers ruimte en verantwoordelijkheid om een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving. De afgelopen jaren hebben een forse groei van het aantal vrijwilligers laten zien. Dit is met name te danken

aan een nieuw vrijwilligersbeleid, de aanstelling van een vrijwilligerscoördinator en actieve acquisitie. Bovenal komen vrijwilligers af op de nieuwe initiatieven en de positieve sfeer bij de organisatie. We onderscheiden de volgende vrijwilligersprofielen:

- Educatievrijwilligers
- Rondleiders
- Gastheren en -vrouwen
- Activiteitenbegeleiders
- Verhalenverzamelaars

Deventer Verhaal bemenst de musea met professionele medewerkers omdat dit kwalitatieve en organisatorische voordelen heeft. De afgelopen jaren hebben we naar tevredenheid geëxperimenteerd met vrijwillige gastheren en gastvrouwen bij de Hanze Experience in de Oude Mariakerk en de landschapstentoonstelling in de Bergkerk. Deze positieve ervaring nemen we mee bij de organisatiestructuur voor de uitbreiding met een derde museumlocatie. De vaste medewerkers krijgen daarbij meer afwisseling en verantwoordelijkheden, ook in de aansturing van de vrijwillige collega's.

Stages

Deventer Verhaal wil graag een stageplek bieden aan studenten die een opleiding volgen die gerelateerd is aan onze doelstelling. Uitgangspunt hierbij is dat de stage voor beide partijen zinvol moet zijn. Daarnaast wordt alleen een stageplek geboden als we voldoende tijd hebben voor een goede inhoudelijke begeleiding. In de regel zal er niet meer dan één student tegelijk bij de organisatie werkzaam zijn.

Stagiairs zijn studenten die via een erkende opleiding (MBO, HBO of universiteit) een stage- of onderzoeksopdracht bij Deventer Verhaal vervullen. Ze krijgen een overeenkomst inclusief stagevergoeding voor de duur van minimaal drie tot maximaal tien maanden. Daarnaast kunnen studenten (groeps)opdrachten op verzoek van Deventer Verhaal vervullen. Incidenteel kunnen ook scholieren van een middelbare school in het

kader van een snuffelstage/maatschappelijke stage meelopen in de praktijk.

10.3 Huisvesting

De Waag, Brink 56

Museum De Waag is gevestigd in een gemeentelijk topmonument. Het huidige bestuurscollege heeft in het coalitieakkoord bepaald dat het pand verduurzaamd moet worden. Naast maatregelen om het energieverbruik omlaag te brengen is er sprake van het optimaliseren van het museale gebruik. De hoop is dat deze maatregelen in de winter van 2026-2027 hun beslag kunnen krijgen. In ruil voor deze investering verliest Deventer Verhaal de huidige huurcompensatie van 30.000 euro. Deze zal zoveel mogelijk met extra bezoekersinkomsten opgevangen moeten worden. Dat moet lukken met een vernieuwde presentatie en verbeterde museale uitstraling van het pand. Deze museale vernieuwing volgt dadelijk op de fysieke ingrepen in het pand. Het museum zal voor minimaal een half jaar gesloten blijven.

Speelgoedmuseum, Brink 47

Het Speelgoedmuseum is gehuisvest in twee laatmiddeleeuwse panden die in eigendom zijn van Vereniging Hendrick de Keyser. Bij de revitalisatie van het museum in 2021 is ook het pand zelf stevig onder handen genomen. Inmiddels begint de slijtage van het intensieve gebruik zich af te tekenen. Hier willen we de komende periode serieus werk van maken. Intussen blijven we investeren in verbeteringen voor bezoekers en medewerkers. Zo zijn inmiddels vrijwel alle ruimtes van airco's voorzien.

Kantoorhuisvesting, Keizerstraat 33

De huidige kantoorhuisvesting is adequaat en kostenefficiënt. Niettemin overwegen we gebruik te maken van het aanbod van NV Bergkwartier om kantoor te gaan houden in De Drie Haringen. Deze locatie is bijzonder gunstig tussen alle drie museumlocaties in gelegen en is

nog passender qua historische uitstraling als topmonument uit de Hanzetijd. Daarbij heeft ook het moderne werken onze aandacht, waarbij flexibele werkplekken en een papierloos kantoor ook bij ons de norm gaan worden. De toegankelijkheid van het kantoorpand voor mindervaliden is een punt van aandacht.

Depots

De stedelijke collecties bevinden zich in een geklimatiseerd depot in Zwolle en extra opslaglocatie in Deventer. In deze situatie voldoen we aan de eisen voor professioneel en verantwoord collectiebeheer. De ontwikkeling van een nieuw collectiecentrum in Deventer biedt de mogelijkheid om alle collecties en tentoonstellingsmaterialen op één plek in Deventer onder te brengen. Deventer Verhaal juicht deze concentratie en krachtenbundeling door verschillende collectiebeheerders van harte toe. In hoeverre dit politiek-bestuurlijk en financieel haalbaar is moet nog blijken.

10.4 Financiën

Deventer Verhaal ontvangt structurele subsidie van de gemeente Deventer. Deze bijdrage vormt de hoofdmoot van de financiering van de organisatie. In feite is Deventer Verhaal op onderdelen een uitvoeringsorganisatie van gemeentelijk erfgoedbeleid. Dit werkt wederzijdse afhankelijkheid in de hand. Tegelijkertijd is de stichting juridisch onafhankelijk en gericht op cultureel ondernemerschap. Wij halen evengoed inkomsten uit bezoekersinkomsten, zakelijke omzet, schenkingen, sponsoring en fondsenwerving. Alle extra opbrengsten vloeien zoveel mogelijk naar nieuw inhoudelijk aanbod.

Voor een toekomstbestendige organisatie is een structurele doorgroei naar 100.000 museumbezoekers per jaar het streven. Een dergelijk aantal bezoekers vormt een stevige rechtvaardiging van de benodigde publieke middelen. Tegelijkertijd legt het een mooie basis om extra activiteiten in en buiten de musea mogelijk te maken. In verhouding met anderen

hebben onze musea beperkte ruimte voor zakelijke inkomsten uit verhuur, horeca of museumwinkel. Het inhoudelijke aanbod moet het verschil maken.

De benodigde investeringen kunnen gezien worden als risico voor de komende jaren. Er is eenmalig een fors budget nodig om op twee locaties een nieuwe museale formule te realiseren. De gemeente Deventer investeert in verduurzaming van De Waag. Voor de museale

vernieuwing zelf moet een beroep op overige partijen gedaan worden. Wel heeft Deventer Verhaal een eigen reserve opgebouwd voor deze vernieuwingsslag. Ons weerstandsvermogen is op peil. Bij tegenvallende fondsenwerving moeten ambities op onderdelen bijgesteld worden. Ook doen we pogingen om het bedrijfsleven nauwer te betrekken bij de vernieuwing van met name Museum De Waag. Daarvan kunnen we geen wonderen verwachten.

Meerjarenbegroting 2025 – 2028

Baten	2024	2025 Begroot	2026 Begroot	2027 Begroot	2028 Begroot
Subsidies					
- Budgetsubsidie Deventer Verhaal	1.722.614	1.779.460	1.838.105	1.813.039	1.813.039
- subsidie Rijk					
subtotaal subsidies	1.722.614	1.779.460	1.838.105	1.813.039	1.813.039
Eigen inkomsten					
- entreegelden Speelgoedmuseum	204.105	185.640	176.670	156.000	156.000
- entreegelden Museum de Waag	157.966	137.085	74.555	111.090	211.600
- entreegelden Gasthuis			12.500	96.600	72.450
- entreegelden exposities / activiteiten in de stad	78.718		-		
- commerciële exploitatie	60.222	53.000	60.000	60.000	60.000
- projectsubsidies	172.874	100.000	107.000	100.000	100.000
- sponsoring / Giften	39.473	2.500	2.500	2.500	2.500
subtotaal subsidies	713.358	478.225	433.225	526.190	602.550
Bijzondere baten	91.464	-	-	75.000	-
Totale baten	2.527.436	2.257.685	2.271.330	2.414.229	2.415.589
Lasten	2024	2025 Begroot	2026 Begroot	2027 Begroot	2028 Begroot
Kosten huisvesting					
Museum de Waag (Brink 56)	253.731	287.055	299.298	299.298	299.298
Speelgoedmuseum (Brink 47)	99.053	110.028	111.415	111.415	111.415
Depotruimte UTS Zwolle	72.967	76.615	76.773	76.773	76.773
Gasthuis Brink 69/70			35.863	107.590	107.590
Depotruimte Veldhoen	8.400	8.820	9.042	9.042	9.042
Kantoorruimte	37.863	43.679	42.727	57.727	45.000
subtotaal kosten huisvesting	472.014	526.197	575.117	661.844	649.117
Kosten Personeel					
Salarissen	965.561	1.043.771	1.206.235	1.218.178	1.218.178
Overige personeelskosten	46.813	70.500	70.000	72.500	72.500
Kosten vrijwilligers / stagiaires	6.876	5.000	2.500	10.000	10.000
subtotaal kosten personeel	1.019.250	1.119.271	1.278.735	1.300.678	1.300.678
Organisatiekosten (bedrijfsvoering)	60.729	71.600	70.000	75.000	75.000
Presentatiekosten	557.494	395.075	335.000	350.000	375.000
Afschrijvingslasten	3.348	6.000	7.500	15.000	17.500
Bijzondere lasten / Financiële lasten	400.365	129.500	4.000	4.500	6.000
Totale lasten	2.513.199	2.247.643	2.270.352	2.407.022	2.423.295
Exploitatieresultaat	14.237	10.043	978	7.208	-7.705

Bijlage 1 Omgang met de Governance Code Cultuur

De code kent acht principes. Deze zijn ruim geformuleerd, maar bindend. Hiervoor geldt: *Pas toe en leg uit*. Onder elk van de principes zijn ook aanbevelingen opgenomen. Hieronder wordt per principe kort beschreven hoe Deventer Verhaal hiermee omgaat. Hierbij wordt ook kort ingegaan op aanbevelingen die niet (kunnen) worden gehanteerd.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

Deventer Verhaal presenteert het rijke Deventer erfgoed aan een zo breed mogelijke doelgroep. Deventer Verhaal beslaat de gehele breedte van de Deventer samenleving. Hiervoor wordt een breed scala aan presentatiemiddelen ingezet.

2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd vanaf.

Deventer Verhaal onderschrijft de *Governance Code Cultuur*. De code is regelmatig onderwerp van gesprek binnen de vergaderingen van de Raad van Toezicht en de directie. In deze meerjarenvisie wordt op hoofdlijnen geschetst hoe Deventer Verhaal de code heeft geïmplementeerd. In het jaarverslag benoemen we hoe deze code is toegepast.

3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Deventer Verhaal registreert de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht en directie en bespreekt mogelijke ongewenste belangenverstrengeling. Nevenfuncties met een tegenstrijdig belang worden vermeden. Mocht zich toch een dergelijke situatie voordoen, wordt dit besproken en worden er maatregelen genomen. Raad van Toezicht en directie zijn hierop aanspreekbaar door externen en medewerkers en houden ook elkaar daarin scherp.

4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en onderlinge verdeling taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Deventer Verhaal kent een directiereglement waarin de verantwoordelijkheden van de directeur zijn vastgelegd. Daarnaast is een huishoudelijk reglement beschreven waarin de werkwijze van de Raad van Toezicht is bepaald. In aanbeveling 8 is sprake van een medezeggenschapsorgaan. Deventer Verhaal kent vanwege de beperkte omvang van de organisatie geen medezeggenschapsorgaan, maar borgt betrokkenheid bij het opstellen van nieuw beleid via het teamoverleg.

5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

De directeur-bestuurder verzorgt de algemene en dagelijkse leiding van de organisatie. De directeur laat zich daarbij voor verschillende processen ondersteunen door medewerkers die de primaire processen coördineren. De formele eindverantwoordelijkheid ligt echter bij directeur.

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en middelen van de organisatie.

Er is een personeelsreglement waarin ook de gedragscode en de procedure voor het melden van ongewenst gedrag zijn opgenomen. Daarnaast onderschrijven de medewerkers de Ethische code Musea. Er is een externe vertrouwenspersoon aangesteld bij wie de medewerkers altijd en anoniem terecht kunnen.

7. De Raad van Toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De Raad van Toezicht vult deze rol in conform de aanbevelingen uit de code. Het bestuur voorziet de Raad tijdig van informatie om deze rol uit te voeren. De accountant controleert de jaarcijfers en rapporteert hierover aan de toezichthouders. Jaarlijks vindt een gesprek tussen de Raad van Toezicht en de accountant plaats. De werkwijze van de Raad van Toezicht is vastgelegd in een huishoudelijk reglement. De Raad van Toezicht evalueert het eigen functioneren eens per jaar zonder dat daarbij de directeur aanwezig is. Vooralsnog gebeurt dat zonder externe begeleiding. De Raad van Toezicht houdt eens per jaar een functioneringsgesprek met de directeur.

8. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

De voltallige raad is onbezoldigd, wat past bij het non-profit karakter van de organisatie. De Raad van Toezicht kent minimaal drie en maximaal vijf leden. Minimaal heeft de Raad van Toezicht een voorzitter, penningmeester en een secretaris. De Raad van Toezicht kent een rooster van aftreden met een zittingsperiode van vier jaar. Er zijn maximaal twee aaneengesloten perioden toegestaan. Vacatures binnen de Raad van Toezicht worden openbaar gemaakt. Voor het goed functioneren van de Raad van Toezicht is het van belang dat binnen de Raad van Toezicht niet alleen mensen met ervaring in het culturele veld vertegenwoordigd zijn maar dat ook leden met financiële en organisatorische kennis worden aangetrokken.

Bijlage 2 De omgang met de Code Diversiteit & Inclusie

Deventer Verhaal onderschrijft de [Code Diversiteit & Inclusie](#), een gedragscode die voor en door Nederlandse culturele sector is opgesteld. De code is in de eerste plaats bedoeld voor zelfregulering maar wordt ook ingezet door subsidieverstrekking om het gesprek over diversiteit en inclusie aan te gaan. Primaire doel van de code is een culturele en creatieve sector die de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Deventer Verhaal ziet dat inclusief werken een verrijking is voor de kwaliteit omdat de samenwerking unieke ervaringen en onbekende perspectieven naar voren brengt.

Deventer Verhaal presenteert het rijke Deventer erfgoed aan een zo breed mogelijke doelgroep. Het publiek beslaat de gehele breedte van de Deventer samenleving en waar mogelijk doelgroepen van buiten de gemeente. Daar waar bij kennis voor het bereik van deze groepen binnen de organisatie niet aanwezig is, wordt deze gezocht in samenwerkingsverbanden.

Vijf stappen

Een van de grootste opgaven is het creëren van inzicht in de wijze waarop je eigen artistieke en inhoudelijke keuzes tot stand komen om te zien welke rol je eigen identiteit en impliciete vooroordelen spelen bij het maken van artistieke en inhoudelijke producten. De code onderscheidt vijf stappen:

1. *Weet waar je staat*
2. *Integreer diversiteit en inclusie in je visie*
3. *Creëer commitment en draagvlak*
4. *Maak een plan van aanpak*
5. *Monitor en evalueer*

In de vorige meerjarenvisie hebben we de eerste drie stappen op hoofdlijnen gezet. In deze beleidsperiode zetten we de laatste twee stappen. In de jaarplannen (doelen) en jaarverslagen (resultaten) komt de omgang met de code aan de orde.

Diversiteit

Hier stellen we ons de vraag in welke mate de diversiteit van de samenleving herkenbaar is in de vier P's: programma, publiek, personeel en partners.

Programma

Deventer Verhaal biedt binnen de producten en presentaties ruimte aan verschillende perspectieven. Bij het onderwerpen waar de kennis niet aanwezig is, wordt samenwerking geïnitieerd. In de meerjarenvisie is een aantal projecten benoemd waarin de diversiteit van de Deventer samenleving naar voren komt.

Publiek

Onder marketing en communicatie is benoemd dat Deventer Verhaal meer wil inzetten op een programmering, marketing en communicatie vanuit een inzicht in onze doelgroepen. Hierbij past ook het monitoren van het resultaat. Niet elk project kan alle doelgroepen bereiken maar op de langere termijn zetten we wel in op een zo breed mogelijke spreiding over de doelgroepen. Door mensen uit de doelgroep te betrekken, kunnen producten aantrekkelijker gemaakt worden. Taal, toon en communicatie richten zich op de doelgroep.

Personeel

Bij het aanstellen van medewerkers en toezichthouders wordt in de eerste plaats gekeken naar geschiktheid voor de functie. Daarna speelt de opbouw van de organisatie een rol waarbij wordt ingezet op een zo breed mogelijke afspiegeling van de maatschappij. In de praktijk wordt dit ook sterk bepaald door het verloop binnen functies en het aanbod voor de verschillende functies. Hier ondersteunen we zonder meer het doel, maar willen waken voor het labelen van mensen in een drang naar verantwoording.

Partners

Deventer Verhaal streeft ernaar actief de samenwerking aan te gaan met belangrijke subgroepen in Deventer samenleving, bijvoorbeeld de Turkse of Molukse gemeenschap, bij het organiseren van tentoonstellingen of culturele evenementen.

Inclusie

Deventer Verhaal borgt dat makers, producenten, werkenden en publiek van alle identiteiten - zichtbaar of niet - zichzelf kunnen zijn en zich veilig en gerespecteerd voelen binnen onze organisatie. Raad van Toezicht, directeur en medewerkers zijn hierop aanspreekbaar.

Toegankelijkheid

Voor toegankelijkheid wordt een brede definitie gehanteerd die bestaat uit: Fysieke toegankelijkheid, bereikbaarheid van voorzieningen, informatieve toegankelijkheid, digitale toegankelijkheid, sociale toegankelijkheid, financiële toegankelijkheid. Deventer Verhaal streeft naar een zo breed mogelijke toegankelijkheid. Beide museumlocaties kennen echter hun beperkingen wat betreft fysieke toegankelijkheid. Ook onze kantoorhuisvesting is niet optimaal toegankelijk voor mindervaliden. Wel proberen we door creatieve oplossingen een alternatief aan te bieden.

Bijlage 3 De omgang met de Fair Practice Code

Deventer Verhaal onderschrijft de [Fair Practice Code](#). Deze gedragscode streeft naar een gezonde arbeidsmarkt in de culturele en creatieve sector. Hierbij zijn vijf kernwaarden leidend: solidariteit, diversiteit, duurzaamheid, vertrouwen en transparantie om *Fair Pay*, *Fair Share* en *Fair Chain* te kunnen bewerkstelligen. Belangrijk is dat iedereen onder eerlijke omstandigheden werkt en tegen een redelijke vergoeding. Dat iedereen zich bewust is van zijn plek in de keten, verantwoordelijkheid neemt en solidair is met andere werkenden in het veld. De *Fair Practice Code* is een handvat om met elkaar in gesprek te gaan langs het principe *pas toe en leg uit*. Hieronder vindt u per kernwaarde een korte analyse van de positie van Deventer Verhaal.

Solidariteit

Deventer Verhaal erkent het recht op een rechtvaardige en gunstige beloning en de collectieve verantwoordelijkheid die de sector daarin heeft. Dat betekent dat we proberen de belangen van anderen te verdedigen en elkaar verder te helpen. De basis voor een eerlijke beloning wordt gevormd door de Museum cao. Bij het inzetten van zzp'ers wordt hier in redelijkheid op voortgeborduurd. Wanneer Deventer Verhaal artiesten of kunstenaars inzet, werken we doorgaans samen met samenwerkingspartners die emancipatie van de sector en de waarden van *Fair Practice Code* hoog in het vaandel hebben. Hierbij kan worden gedacht aan het Kunstenlab bij kunst opdrachten en bijvoorbeeld De Nieuwe Oost, Burgerweeshuis of De Perifeer bij artiesten.

Deventer Verhaal zet naast betaalde medewerkers ook vrijwilligers in. Hierbij vormt de professionele organisatie de stabiele basis en worden de vrijwilligers voor verschillende gerichte taken ingezet. Hierbij is het uitgangspunt dat alle vrijwilligers een gelijke behandeling krijgen. Zo kan iedereen een beroep doen op een vrijwilligersvergoeding naar rato van inzet. Bij een eventueel onderzoek naar de bredere inzet van vrijwilligers als gastheer of gastvrouw vormt de *Fair Practice Code* ook een belangrijk afwegingskader. Bij de inzet van stagairs worden heldere afspraken gemaakt over wederzijdse verplichtingen en verwachtingen. Het al dan niet betalen van een vergoeding wordt bepaald op basis van de aard van de werkzaamheden en output en de verwachte inzet ten behoeve van de begeleiding.

Diversiteit

Deventer Verhaal onderschrijft het streven om ruimte en kansen te bieden aan iedereen in de samenleving en heeft de wens om een goede afspiegeling van de samenleving te zijn. In programma en publiek streven we naar een brede representatie in culturele of etnische achtergrond maar ook over gender, seksuele geaardheid, leeftijd, kennis en vaardigheden en sociaaleconomische achtergrond. Bij het aanstellen van medewerkers en toezichthouders wordt in de eerste plaats gekeken naar geschiktheid voor de functie. Daarna speelt de opbouw van de organisatie een rol waarbij wordt ingezet op een zo breed mogelijke afspiegeling. In de praktijk wordt dit sterk bepaald door het verloop en het aanbod voor de verschillende functies.

Duurzaamheid

Op basis van de voorwaarden voor scholing uit de Museum cao wordt ingezet op de groei en ontwikkeling van menselijk kapitaal. Het is van belang binnen de aanstelling van medewerkers ook ruimte te creëren voor opleiding. Er is ook aandacht voor de duurzaamheid van samenwerkingsrelaties. Na een evenement of expositie wordt een evaluatie georganiseerd waarbij interne en externe betrokkenen aanwezig zijn. Deventer Verhaal is een kleine organisatie met een brede opdracht en een forse ambitie. Dit betekent dat er aandacht nodig is voor het voorkomen van mentale en fysieke overbelasting. Hiertoe is het van belang

doelen reëel te maken en problemen bespreekbaar. Verder werkt Deventer Verhaal actief aan het beperken van de ecologische voetafdruk van de organisatie. Hiervoor is een *green team* opgericht, die de organisatie met raad en daad bijstaat.

Vertrouwen

Vergeleken met de (podium)kunsten zijn inspanning en arbeid in een museale organisatie relatief goed te relateren aan kwalitatieve en kwantitatieve output. Wel onderschrijft Deventer Verhaal natuurlijk het uitgangspunt om te werken op basis van vertrouwen in *outcome* en zoekt steeds naar een evenwicht tussen voldoende verslaglegging en verantwoording en het resultaat. Bij producties wordt zorgvuldig omgegaan met auteursrecht. Voor geschillenafwikkeling hanteren we een klachtenregeling.

Transparantie

Deventer Verhaal stelt jaarplannen en jaarverslagen op en publiceert die via de website. De uitgangspunten van de *Fair Practice Code* zijn voor het eerst meegenomen in deze meerjarenvisie en zullen in de toekomst een vast onderdeel uitmaken van jaarplannen (doelstellingen) en jaarverslagen (resultaten). Bij afspraken met samenwerkingspartners en onderaannemers zal de code onder aandacht worden gebracht.